

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnštvu prejeman:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5-50
na mesec	1-90

Izhaja vsak dan svecor izvzema nedeljo in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnštvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6-50
na mesec	2-30

za Nemčijo:

celo leto K 30—

za Ameriko in vse druge dežele:

celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma. Upravnštvu: Knalova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Rar molčite!

V zadnjih sejah državnega zbora so socialni demokratje vehementno nastopili zoper volilne sleparije nemških nacionalcev in krščanskih socialcev. Nastop je bil brutalen in brutalni so bili odgovori, a resnica je, da so imeli prav socialni demokratje, ko so ožigosali nečuvena sleparstva, ki jih uganjajo nemški nacionalci in krščanski socialisti, kakor so imeli prav tisti, ki so socialnim demokratom očitali terorizem.

Zdaj pa so se v tej stvari oglasili tudi slovenski klerikalci, ki bi sploh radi vse mobilizirali proti socialnim demokratom in ki jim krvavi srce, da so jo njihovi ljubi prijatelji, krščanski socialci, in nemški nacionalci spet enkrat skupili in milo so zajekali nad socialnodemokratskim terorizmom ter se povzpeli do zahtevanja, naj se postava v varstvo volilne svobode izpopolni tako, da bodo volilne goljufije nemogoče.

Vsak pošten človek, ki hoče, naj bodo volitve pravi izraz ljudske volje, bo rad pritrđil, da je potreben tak zakon v varstvo volilne svobode, da bodo volilne goljufije nemogoče. Vsak pošten človek bo tak zakon in tako izpolnitev zakona z veseljem pozdravil. Toda iz klerikalnih ust se glasi taka zahteva, kakor krvava ironija, iz klerikalnih ust je tako zahtevanje odurna hinavščina, zakaj klerikalci so stanka volilnih sleparstev, ki živi od sleparije pri volitvah in bo na svojih sleparijah tudi sramotno poginila.

Treba je samo spomniti velikanskih sleparstev, ki so jih uganjali klerikalci pri vseh volitvah v zadnjih letih. Terorizem, tisočkrat brutalnejši kakor so ga kdaj uganjali socialni demokratje, goljufije vseh vrst, zlorabe uradne oblasti, podkupovanje — vsa kriminalna lopovstva, kar si jih je mogoče misliti, vse so počenjali klerikalci, nobeno sredstvo jim ni bilo preslabo, da bi je ne uporabili.

Le malenkosten del vseh teh lopovstev je prišel pred sodišče, a kar se je tam izkazalo, to priča o totalni demoralizaciji, ki vlada v klerikalnih vrstah in o korupciji, ki smrdi do neba.

In ta stranka se zdaj drzne očitati drugim terorizem, klicati na boj zlasti zoper socialne demokrate, ki so milijonkrat poštenjeji kakor klerikalci, in ta stranka se upa izreči hi-

navsko željo, naj se zakon v varstvo volilne svobode premeni tako, da bodo goljufije pri volitvah nemogoče. Ko bi imeli tak zakon in ko bi ga poklicane oblasti vestno in nepristransko izpolnjevale, bi danes na stotine klerikalcev, županov in duhovnikov in različnih prvakov sedelo pod ključem in družbo bi jim delalo še nekaj ljudi iz deželnega odbora.

Stranka volilnih sleparstev kot zaščitnica volilne svobode — to je res prizor za bogove!

Zakon v varstvo volilne svobode, ki ga imamo sedaj, je pomanjkljiv in potreben je izpopolnitve v mnogih ozirih; zlasti je potrebna tudi določba zoper zlorabo vere in cerkve, prižnice in spovednice. Zato je le želeči, da bi se v državnem zboru začelo delati na izpremembo zakona v varstvo volilne svobode. A vsakdo je lahko prepričan, da se bodo slovenski klerikalci kakor besni upirali taki postavi. Govore o tem zakonu, da bi ljudem nasuli peska v oči, zahtevajo pa tako postavo, da bodo klerikalcem dovoljena največja sleparstva!

Projekt za napravo kanalov zbiralnikov ob Ljubljani.

V soboto ob 6. zvečer so se zbrali v magistratni dvorani občinski svetniki in inženirji ter zastopniki drugih merodajnih faktorjev na posvetovanje glede naprave dveh glavnih kanalov-zbiralnikov ob Ljubljani.

Posvetovanje je otvoril g. župan dr. Ivan Tavčar ter pozdravil zlasti došlega inženirja g. Ludvika Rotha, šefinženirja tvrdice Rele & Neffe na Dunaju, ki je bil izdelal izvedeniško mnenje glede naprave zbiralnih kanalov.

Poročilo o projektu je podal nato mestni nadinženir g. Matko Prelo v šek, ki se je bavil uvodoma s predzgodovino sedanjega projekta.

Mestna uprava je od nekdanje glada na izpopolnitev mestne kanalizacije ter je obrabala vedno največjo pozornost na to, da to svoje delo čim bolj moderno izvrši. Dokaz za to so kanali sami, ko so izvečine v najboljšem stanju. Toda mestna občina se je pri zgradbi teh kanalov ozirala na dane razmere. Prvotni kanali niso imeli prave medsebojne zveze, temveč so bili izvršeni zgolj iz namena

govo zaupanje, da bi izvedel od nje-ga skrivnosti njegovega življenja.

Gospa de Marelle je vstopila nagloma, objela oba s smehljajočim in neprodinim očesom, potem je stopila proti Duroyu, ki se ji vpričo moža ni upal poljubiti roke, kakor je vedno delal.

Ona je bila mirna in vesela, kakor oseba, ki je nič ne briga; njeni prirodni in iskreni pretkanosti se je zdela ta sestanek čisto naraven in priprost. Laurina je prišla in je resneje nego po navadi ponudila Duroyu čelo, malo zbegana, ker je bil oče zraven. Mati ji je dejala: »No, danes mu pa ne praviš lepi striček!« — Dete je zardelo, kakor da je mati zakrivila veliko indiskretnost, ker je izbleknila nekaj, o čemer bi morala molčati, ker je razodela intimno in nekoliko kaznivo skrivnost njenega srca.

Ko so prišli Forestierjevi, so se vsi ustrašili, tak je bil Charles. V enem tednu je bil strašno omršavel in upadel, in neprestano je kašljal. Sicer pa je povedal, da odideta prihodnji četrtek v Cannes, ker je zdravnik odločno zahteval.

Zgodaj sta odšla, in Duroy je stresel z glavo: »Temu pa slaba prede, temu. Zdi se mi, da ne bo dolgo trave tlačil.«

Gospa de Marelle mu je z vedrim obrazom pritrđila: »O, je že

momentane lokalne potrebe. Sistematično so se začeli zidati večji cestni kanali šele leta 1883. Ker pa ni bilo enotnega kanalizacijskega načrta, je sklenil občinski svet 20. aprila 1897., da to delo poveri V. Hráskemu, profesorju na češki visoki šoli v Pragi. Profesor Hráský je izdelal 1899 splošni kanalizačni načrt Ljublj. mesta. Takrat pa načrt za osuševanje Barja še ni imel projektiranih zatvornic v Ljubljani in Grubarjevem kanalu. Opiral se je pri osnutku svojega projekta na že konsentirani projekt inž. Podhagskega za osušitev ljubljanskega Barja. — Med izvršitvijo regulacijskih del se je doglalo, da bi po dovršitvi sedanjih osuševalnih del prišlo Barje iz enega ekstrema v drugega, namreč zgoditi bi se utegnulo, da bi se Barje preveč osušilo. Hráský je v svojem prvotnem načrtu projektiral ob sedanji strugi Ljubljane speljati kanale zbiralnike, ki bi imeli za preobilo deževnice v Ljubljano izpeljane izpuste za silo. Ti izpusti za silo so postali pozneje vsled projektiranih zatvornic nemogoči. Komisija za osuševanje Barja je namreč na podlagi strokovnih mnenj močvirno-kulturnih ekspertov prišla do spoznanja, da bi tako pospešen tok Ljubljane lahko bil škodljiv razvoju Barja, vsled česar je določila, da mora stati površina Ljubljane stalno napeta do 287-30 m nad morjem.

V to svrhu ste se projektirali in vodopravno komisijonirali dve zatvornici, ena v Ljubljani, druga v Grubarjevem kanalu.

V tozadevnem vodopravnem privolilu z dne 15. marca 1911 se glede zgradbe zatvornice v Ljubljani pri km 27.17 (pod prisilno delavnico) izreka pod točko 2. sledeči pogoj:

»Naprava, oziroma poraba zatvorniškega jezua v Ljubljani pri km 27.17 je dopustna le tedaj, če se v zajezeno strugo ne bodo iztekali ljubljanski cestni kanali in drugi kanali, ki vodijo seboj bistveno množino nesnage, v takem številu, da bi s tem količjak trpelo javno zdravstvo — z drugimi besedami, ako se bodo zgradili zbiralniki, morajo imeti svoje izlive pod jezo.«

Zajezev Ljubljane je bila tedaj nemogoča pod prisilno delavnico, dokler ni definitivno rešeno vprašanje glede kanalov zbiralnikov. Onemogočila se je izvršitev kanalizacije po prvotnem prof. Hráskýjevem projektu. — Vprašan za tozadevno mnenje, predlagal je prof. Hráský preureditev cestne kanalizacije po pasovih mestnega okrožja, ter nesprijemljivo zahtevo, da se voda napne samo do višine 250,00 n. m. — Ta preuredba stala bi ogromne, nedosegljive vsote. Prišlo se je do zaključka, da je nizdol ležeča zatvornica vsled teh zahtev nemogoča, ter se je vsled napredovanja osuševalnih del v Grubarjevem kanalu, naprosilo prof. Hráskega, naj modifira svoj prvotni kanalizacijski načrt v tem smislu, da se zatvornica pomakne kolikor mogoče navzgor t. j. do šentjakobskega mostu. Projektant Hráský je ustregel tudi tej zahtevi. — Vender se je tudi temu projektu ustavilo precej težkoč, katerih glavne in za sedaj neizvedljive je precejšnja poglobitev Gradaščičine struge. Najzavnejše in najbolj nereče vprašanje glede situiranja zatvornice pa bi ostalo nerešeno in bi dalo povod ostri kritiki zanamcev.

Ze prof. Hráský sam v svojih poročilih sviri mestno občino pred morebitnim strahom naraslih stroškov kanalov zbiralnikov. Neprijetne in direktno mučne posledice, ki bi nastale vsled situiranja zatvornice pri šentjakobskem mostu bi bile če tudi ne sedaj, pač pa v najbližji bodočnosti v velikansko škodo in pečat nepremišljenega koraka, ki ga je zagrešilo zastopstvo dež. stolnega mesta.

V tem so si bili edini vsi merodajni faktorji, tako stavbno vodstvo, kakor tudi komisija za osuševanje Barja. Nujno je bilo tedaj potrebno vprašati za mnenje še enega strokovnjaka.

Na tozadevno prošnjo je društvo avstrijskih inženirjev in arhitektov na Dunaju nominiralo kot veččaka v tej zadevi obl. avtor. inženirja g. L. Rotha, ki je po natančnem preštudiranju obstoječih razmer, pri čemer se je opiral na detajlne date mestne stavbnega urada izdelal in podal 19. februarja t. l. svoje izvedensko mnenje.

Načrt ing. Rotha.

I. Ljubljana. Vsled osuševalnih del ljublj. Barja se bo struga Ljubljane poglobila za ca 2 m ter tudi deloma znatno zožila. Ljubljana bo tedaj tekla po ozki in globoki strugi ter bo stalno sprejemala vso vodo, ki priteče z Barja, ker bo zatvornica v Grubarjevem kanalu

mesecem bi bil moral oditi — potem je dal Duroyu še celo vrsto navodil za list, čeprav je bilo že vse urejeno in zgovorjeno z gospodom Walterjem.

Ko je Georges odhajal, je krepko stisnil svojemu tovarišu roko: »Torej, dragi moj, da se v kratkem vidiva!« — Ko pa ga je pospremila gospa Forestier do vrat, ji je rekel živahno: »Najmene dogovora niste pozabili? Midva sva prijatelja in zaveznika, ali ne? Torej, ako bi me potrebovali za karkoli, ne odlašajte. Brzovaj ali pismo, in ubogal bom.«

Zamrmala je: »Hvala, ne pozabim.« — Tudi njeno oko mu je reklo: »Hvala«, še globlje in mileje.

Na stopnicah je srečal Duroy gospoda de Vaudrec, ki je stopal počasi navzgor. Grof je bil videti otožen — nemara radi tega odhoda?

Zurnalist se je hotel pokazati olikanega človeka in ga je vljudno pozdravil.

Oni je ozdravil priljudno, a malce z viška.

Forestierjevi so odpotovali v četrtek zvečer.

VII.

Po Charlesovem odhodu je imel Duroy več veljave v uredništvu »Vie française«. Podpisal se je pod par uvodnih člankov, a tudi pod dnevne vesti se je podpisoval, zakaj ravna-

telj je hotel, naj bo vsak sam odgovoren za svoje spise. Imel je nekaj polemik, iz katerih se je duhovito izvil; in z neprestanimi zvezami z državniki se je polagoma usposabljal, da postane kedaj sam spreten in razborit politični urednik.

En edini oblak je videl nad svojim obzorjem. Ta je izhajal od zakotnega lista, ki se je v vse vtikal, in ga je venomer napadal, ali bolje rečeno, ki je napadal v njem urednika dnevnih vesti »Vie française«; urednika dnevnim vestem po milosti gospoda Walterja, je rekel anonimni urednik tega lista, ki se je imenoval »La Rume«. Vsak dan je bilo naperjenih zoper Duroya par nesramnosti, zbadljivk, vsakovrstnih podtikanj.

Jaques Rival je rekel nekega dne Duroy: »Potrpežljivi ste.«

Duroy je zajecjal: »Kaj hočete, direktnega napada pa le ni.«

Nekoč popoldne pa, ko je stopil v uredniško sobo, mu pomoli Boisrenard številko »Rume«.

»Poglejte, zopet neprijetna notica za vas.«

»A, in radi česa?«

»Radi ničesar; zato, ker je npravstvena policija aretirala neko damo Aubert.«

Georges mu je vzel list iz roke in je čital pod naslovom: »Duroy se zabava« sledeče:

(Dalje prihodnja.)

LISTEK.

Lepi striček.

(Bel - Ami.)

Francoski spisal Guy de Maupassant. — Prevel Oton Zupančič.

Prvi del.

(Dalje.)

Duroy je odgovoril: »Se-le nekaj mesecev.«

»A! To je pa lep skok!«

»Da, še precej hitro je šlo;« — in govoril je, kar mu je prišlo na jezik, ne da bi posebno tehtal svoje besede; spravil je pač na dan vse banalnosti, kakor je običajno med ljudmi, ki se prav nič ne poznajo. Sedaj se je že osamosvestil in položaj se mu je začel dozdevati zabaven. Gledal je gospodu de Marelle v resnobni, častitljivi obraz in ustnice so se mu hotele razleži na smeh, ko je pomislil: »Rožičke sem ti nastavil stavec moj, rožičke sem ti nastavil.« In tajno, podlo zadoščanje ga je navdalo, veselje tata, ki se mu je nakana obnesla in ga ni nihče osumil, lopovsko, nasladno veselje. Hipoma ga je obšla želja, da bi se sprijateljil s tem možakom, da bi si pridobil nje-

strmini ali pa še višje v kanalu na primernem mestu odvesti samo fekalne vode v zbiralnik, 10kratno razredčene meteorne vode ob nalivih pa direktno spuščati v Ljubljano. Nad temi strminami se stekajo v kanale izvečine že itak razredčene fekalne vode, saj vsaka hiša poleg nesnage iz stranišča spušča že sama prav izdatne množine vode v kanal. Ob času nalivov pa se ta že itak razredčena fekalna voda še izdatno razredči, najmanj 10krat, tako da ima ista množina vode iz kanalov ob času nalivov že najmanj desetkrat manj snovi v sebi, kakor ob suhem vremenu. Čim večji so nalivi, tem bolj se voda v kanalih razredči. Kadar pa so nalivi tako močni, da bi obstajala nevarnost, da zbiralni kanali ne bi mogli več sprejeti dotekajoče vode, tedaj se izlije ta voda po posebnem izpustu za silo v Ljubljano. Da se izlivajo meteorne vode naravnost v zajezeno vodo, ni pomisleka v higijenskem oziru, ker vsebujejo le silno razredčeno kanalsko vodo in se razven tega tudi za jezo voda radi stalnega dotoka vedno prenavlja. V slučaju infekcijskih boleznih pa bi bilo mogoče strugo tudi naenkrat temeljito očistiti, če bi se zatvornica deloma odprla.

Zgradba kanalov zbiralnikov pa je zamišljena tudi tako, da bodo ti zbiralniki lahko sprejemali vodo tudi še iz razširjenega kanalskega omrežja, zlasti če se razširi kanalsko omrežje tudi še na Šiško in Glince.

4. Kanala zbiralnika sta zamišljena na desnem in na levem bregu Ljubljane in sicer za sedaj na desnem bregu počeni pri odcepu Grubarjevega kanala po Prulah, mimo Marijine kopeli do Sv. Jakoba mostu, od tod po Trubarjevi ulici, Sv. Jakoba trgu, Starem trgu, Mestnem trgu, Stritarjevi ulici ter zopet ob obrežju do zatvornice pod Sv. Petra mostom. To bi bila glavna proga. Za oni del proge, ki leži med St. Jakobskim in Frančiškanskim mostom in ki je oddaljena od obrežja, pa se vrhutega projektuje stranski zbiralnik. Tozadevni trošek je proračunjen na skupno vsoto 341.176 kron. Za slučaj pa, da se glavni zbiralnik po Mestnem in Starem trgu za sedaj ne izvrši, marveč le ona proga, ki pelje ob nabrežju, bi se reducirali skupni trošek na okroglo 279.000 K.

Na levem bregu je projektiran zbiralni kanal od izliva Gradaščice po Krakovskem nasipu, Bregu, se tu loči od nabrežja ter vodi po Čevljarški ulici, Jurčičevem trgu mimo levega opornika Hradeckega mostu zopet na obrežje to je po novem Dvornem nasipu do Frančiškanskega mostu in po Sv. Petra nasipu do zatvornice. Skupni trošek te proge pa je proračunjen na okroglo vsoto 315.000 K. Varijante, ki pelje ta zbiralnik po Dvornem trgu, Kongresnem trgu, Wolfovi ulici, Marijinem trgu do Frančiškanskega mostu, ni priporočati ter bi stala tudi več.

Treba je tu samo kooperacije komisije za osuševanje Barja in mestnega stavbnega urada, da drug drugega pri delu ne bosta ovirala.

Italijansko - turška vojna.

Dardanele.

Dardanele tedaj niti danes še niso odprte. To je zelo lahko umljivo, ker Turčija ne mara odpreti Dardanel, če ji plešejo italijanske vojne ladje po celem Egejskem morju ter je pričakovati vsak hip novega napada. Turčija se sicer izgovarja, da

min zaradi slabega vremena ne more odstraniti, resnični vzrok pa leži v tem, da turška vlada ne mara izpostaviti svojega glavnega mesta nenadnemu italijanskemu napadu. Z ozirom na Dardanele pa grozi sedaj zopet Turčiji

konflikt z Rusijo.

Neki visokostoječi diplomat se je namreč izrazil glede dardanelskega vprašanja sledeče: Rusija pod nobenim pogojem ne bo trpela, da ostane Dardanele še nadalje zaprte. Niti misli ni na to, da bi pripustila Rusija, da se ji izpodveže glavna zveza z južnimi deželami in trgi. To edino vem, da bo zahtevala Rusija, ne glede na to, kar se godi med Italijo in Turčijo, da se odpre morská cesta in da bo to tudi dosegla. Pripadam, da je položaj Turčije zelo težaven, toda kaj briga to nas? Mi ne napadamo piti v Vzhodni Aziji, niti na Balkanu, povsod zasledujemo samo gospodarske cilje. Eno pa je treba reči, dardanelsko vprašanje je življensko vprašanje za Rusijo, zato bo treba po končani vojni novih tozadevnih pogajanj.

Mirovno posredovanje.

V dobro informiranih krogih zatrjujejo, da namerava poslati Turčija posebne odposlance na Dunaj in v Berlin ter najbrže tudi v London, ki bodo imeli nalogo, da protestirajo proti raznim italijanskim korakom, ki niso po mednarodnem pravu.

V turških diplomatskih krogih so mnenja, da bo Italija prenehala s svojo akcijo v Egejskem morju, čim je zasedla še par turških otokov. Tudi so mnenja, da Italijani ne nameravajo napasti ali blokirati Smirne, Soluna ali Dardanel. Ker tudi okupacija nekaterih otokov ni mogla streti odpora Turčije, je pričakovati novega posredovanja. Predčvrčajšem je izdala turška vlada ukaz o izgnanju Italijanov iz Smirne.

Veliki vezir se je izjavil proti poročevalcu pariškega »Matina«, da ne izpremeni zasedanje turških otokov prav nič na stališču, ki je zavzema Turčija v tripolitanskem vprašanju. Mir je mogoče le pod pogojem fiktivne sultanove suverenitete nad Tripolitanijo. Vendar je mir potreben, ker bi nadaljevanje vojne resno ogrozilo evropski mir. Zato morajo iskati vesile sredstva, da lahko začno z mirovnimi pogajanj.

Rodos.

»Messagero« poroča iz Kaneje, da so tja dospeli potniki, ki so pripovedovali, da so slišali v bližini Rodosa močno grmenje topov. »Corriere della sera« pa poroča, da so baje Italijani zasedli tri majhne otoke pri Rodosu in sicer otoke Kialkia, Alimnia in Makri. Milanski »Secolo« zopet poroča iz Rima, da je dospela tja z Rodosa brzobjavka, glasom katere sta se vršili na otoku dve krvavi bitki, v katerih je padlo tako na italijanski kakor na turški strani mnogo mož. Bitki sta se vršili na otoku med Santelijo in Altairo. Italijani so odposlali mnogo vojaštva iz Cirenaike na Rodos.

Vesti o zasedanju otoka Rodosa so zelo sumljive. Na eni strani poročajo o velikih bojih na Rodosu in Italijani sami priznavajo, da so imeli občutne izgube. Na drugi strani pa prinašajo italijanski listi vesti o odločilnih zmagah Italijanov na otoku ter poročajo, da so zasedli italijanski poročajo, da so zasedli italijanski temu nasprotujejo ter vedo celo, da so bili Italijani na Rodosu premagani.

čah. Ah, nikdar ni bil noben človek angeljske tolažbe potrebnejši, kakor sem je jaz.»

Tuji človek ni ničesar odgovoril, a jetniku se je zdelo, da kar vidi, kako mu pod plaščem bije srce. Intenje je tuju zadušilo glas. Zdaj je pa planil k tribunu in padel pred njim na kolena. Klobuk in plašč sta padla na tla in solzno žensko obličje je pogledalo kvišku in ženske roke so se oklenile jetnikovih kolen. Nem in kakor okamenel je Rienzi gledal to obličje. »Nebeške sile in svetniki,« je končno šušljal, »kaj me zopet izkušate? — Je-li to? — Ne, ne — a govorite vendar!«

»Moj ljubeč, moj oboževanec — kaj me ne poznaš?«

»Ona je — ona je,« je v brezmernem blaženstvu zaklical Rienzi. »Moja Nina — moja žena — moja —«

Glas mu je odgovoril. Združena v objemu sta za trenutek vse pozabila, kakor da sta v popolni zamakljenosti brez zavesti in se jima le medlo nekaj sanja.

Ko sta se končno streznila, ko so nehala prva ljubkanja, je Nina dagnila svojo glavo in s skrbjo pogledala Rienzija v obraz.

»Ah, kaj si pretrpel, odkar sva se ločila, od tiste ure, ko te je tvoje pogumno srce zapeljalo na cesarski dvor. Šel si iskati dijamem in našel si verigo. Ah, zakaj sem se uklonila tvojemu povelju in te pustila same-

Potniki zopet poročajo, da italijanske vojne ladje ne puste nobenega parnika v bližino otoka. To je vsekakor zelo sumljiva stvar.

Štajersko.

Iz Trbovelj. Pri zadnjem občnem zboru »Celjske sokolske župe« smo med drugimi čuli tudi o žalostnih pojavih nedelavnosti pri raznih društvih. Najbolj pa smo se zavzeli nad poročilom, da najstarejši »Sokol« na Štajerskem, ki obstaja že 30 let, ki je bil pred 30 leti duša in srce štajerskega slovenskega gibanja — sedaj žalostno hira in bode mogoče kmalu preminol. To je »Sokol« v Mozirju. Da se osveži malo spomin na to prvo telovadno slovensko društvo na Štajerju in da morda na novo navduši Mozirčane, da bodo krepko podprli svojega slavnega, a žalibog umirajočega sokolskega prvaka, naj navedem iz »Popotnika« letnik 1882. notico o ustanovitvi tega društva. Poročilo se glasi dbeledno: **Savinjska dolina.** Telovadba se v novi šolski dobi kot predmet že v vseh ljudskih šolah v večji ali manjši meri goji. Kdor je imel priliko izrjene telovadce gledati, kako spretno se znajo gibati v mnogovrstnih podobah, ta se je gotovo čudil njihovega rednemu in urnemu gibanju ter mislil, da taka vaja brez ugodnega vpliva na telo ni rodoljubje ostati ne more. Ta misel je prodrla že tudi v širje kroge tako močno, da so se ustanovila telovadna društva. Pri nas na Slovenskem obstoji v Ljubljani že dalje časa tako društvo »Sokol« in zadnje dni se je ustanovilo tudi v Mozirju z imenom »Savinjski Sokol«, katero ima pravico za svoje ude sprejemati Slovence po celem Spodnjem Štajerskem. Odbor tega društva si je izvolil v občnem zboru savinjskih »Sokolov« 29. maja t. l. (1882) in sicer za starost g. Jos. Lipold, podstarosta g. Ant. Goričar in za odbornike gg. Iv. Vrankovič, Radosl. Škoflek in Jos. Turnšek iz Mozirja, Edv. Vošnjak (Woschnagg) iz Šoštanja in France Pristan iz Braslovč. Do zdaj je pristopilo 140 udov temu društvu in nadejamo se, da se v kratkem to število podvoji in potroji in posebno po svojih podružnicah na Spodnjem Štajerskem bo po besedah prof. Zolgarja pri obč. zboru, »Savinjski Sokol« svoje peruti raztegnil čez vse Slovence, jim vnel ljubezen za narod in z bistrim očesom gledal, da se mu kvar ne godi, ter se pogumnega srca vstavljal njegovim nasprotnikom. — To »Popotnik« pred 30. leti! In danes? Mozirčani in okoličani, kaj pravite na te lepe spomine? Na noge torej! — Na zdar! »Trbovski Sokol«.

Celjskega šolskega nadzornika Supaneka se je spet spomnila mariborska »Straža« v svoji 51. številki radi njegovih konferenčnih »avstuzgov«. Mi seveda nimamo naloge, braniti g. šolskega nadzornika. Saj smo glede zastopavanja našega jezika v »slovenskem« okr. šolskem svetu celjskem že opetovano povedali svoje. Čudno pa se nam vendar vidi, da »stražarji« g. Supaneka tako hudo prijemajo, ko je vendar njim vsikdar rad na uslugo. Se pač vse na svetu plača po zaslužnju.

Iz Celja. Celjska podružnica »Südmarke« šteje sedaj 332 članov. Glavnemu vodstvu »Südmarke« je odposlala podružnica 2102 K 86 v. Načelnik podružnice je vodja mestnih uradov dr. Oton Ambrožič, taj-

nik pa c. kr. profesor Oton Eichler. Ambrožič je kot uslužbenec dvojezičnega mesta, kakor je Celje, najprimernejša oseba za funkcijonarja tistega društva, ki ne dela na Spod. Štajerju ničesar drugega kot narodnostno združbarijo in širi med ljudstvom korupcijo. Kako more po tem dr. Ambrožič v uradu nepristransko poslovati? Isto velja za častitega profesorja Eicherja. Da Nemci čisto resno študirajo na osvovitev okolice — v mestu ne smatrajo Slovencev več za nevarnih —, kaže to, da so izvolili v celjski »Südmarki« podružnici poseben naseljevalni odsek, ki bo imel v prvi vrsti nalogo, pospeševati v okolici naseljevanje nemških obrtnikov in posestnikov. Tako sistematično delo, podprto z bogatinci denarnimi sredstvi, nam postane lahko usodepolno v okolici. Zato bi bilo tembolj potrebno, da bi vodili okoliško občino zmorni in v vsakem oziru skušeni može.

Iz Celja. Zveza narodnih društev priredi prihodnje tedne več predavanj v celjski »Čitalnici«. Predavali bodo gg. dr. L. Pivko, dr. J. A. Glover in dr. A. Božič. Dosedanja predavanja Zveze in Kluba slov. napr. akademikov so pokazala, da obstoji za nje potreba in dovolj zanimanja.

Iz Celja. Porotna obravnava proti Iv. Kregarju in tovarišev se bo vršila pred tukajšnjim porotnim sodiščem od 23. do 25. maja (torej od četrtka do sobote pred binškošnimi prazniki). Naval k obravnavi obeta biti tako velik, da se bodo morale izdajati vstopnice, ker je prvotna dvorana majhna in že sama na sebi zaduhla.

Iz Celja. (Shodnemškega obrtništva na Binkošti.) »Grazer Tagblatt« in drugi nemški listi poročajo: »Deželna zveza štajerskih obrtnih združenj, odbor iz vrst nemško-nacionalnih obrtnikov in nemška obrtna zveza v Celju sklicuje na Binkošti nemški obrtni shod v Celju. Namen tega shoda je predvsem protestirati proti zvezi slovenskih obrtnih združenj na Spod. Štajerskem, katera hoče le narodnostno hujskarstvo. Razun tega se bode govorilo o nevdružljivih razmerah na štajerskih obrtno-nadaljevalnih šolah in o socialističnih in slovenskih napadih na obrtništvo, ki so se izvršili v parlamentu. Na tem važnem zborovanju se bode ustanovila tudi Zveza obrtnih združenj v področju graške trgovsko-obrtno-zbornice in ustanovitev nemške obrtne zveze na Štajerskem in Koroškem.« O tem nemškem shodu, sklicanem nalašč proti slovenskemu obrtništvu shodu na Binkošti ponedeljek v Celju, še spregovorimo.

Vransko. Prostovoljna požarna bramba na Vranskem obhaja dne 23. junija t. l. na Laknerjevem vrtu svojo 25letnico. Objavimo to že danes, da se blagovoljijo na to važno slavlje ozirati bratska društva in širja javnost.

V Kamnici pri Mariboru so se vršile v četrtke, občinske volitve. V 3. razredu so s silnim pritiskom zmagali nemškotariji. Udeležba pri volitvah je bila zelo velika.

Drobne novice. Umrl je v soboto popoldne v Celju profesor na slovenskih samostojnih gimnazijskih razredih Ivan F. on. Pogreb se je vršil danes popoldne ob 4. Mož je bil prišast klerikalne stranke. N. v m. p. — Razpisano je pri političnih oblastih na Štajerskem mesto namestniškega koncipista. Prošnje do 12. junija. — Iz Gradca. K poročil-

lu o velikem požaru takozvanega »glavnega mлина« je še dostaviti: Ogenj je uničil 18 vagonov pšenice, 10 vagonov rži, 18 vagonov koruze in ječmena, 25 vagonov moke in 10 vagonov otrob. Blago je bilo prilično vredno 216.000 K. K tej škodi še pride škoda na poslopih i. dr. Obrt bo miroval več tednov, če ne mesecev. »Glavni mlin« je bil zavarovan pri Wechselseitige v Gradcu. — Iz Gradca. Cesar je pomilostil morilca Kaiserja, ki je bil januarja pred tukajšnjo poroto radi več umorov in ropov obsojen na smrt, na dosmrtno ječo. — Iz Kamnice pri Mariboru. Prejšnji župan Pečar, ki je bil sedaj v III. razredu kot nemškotarijski kandidat zopet izvoljen, je izvolitev odklonil. — Iz St. Ilje na Mariboru. Tukajšnja podružnica štajerske kmetijske družbe bo delila v nedeljo 19. maja pri Polaku dolgo let služočim viničarjem in poslom denarne nagrade in odlikovanja. Razdeljenih bo za 40letno službovanje 11 častnih kolajn. — Iz Ptujja. Na desnem bregu Drave, v Zabovcih, je potegnil neki posestnik neznanega utoplenca na suho. Mrlič je 172 cm dolg in je že ležal v vodi 4 do 5 tednov. Na desni roki pod lakotom ima v kožo detovirane črke: K. u. k. D. A. R. Nr. 39, B. Nr. 4 in letnici 1883 in 1904. Mrliča so spravili v mrtvašnico. — Iz Ptujja. Na zadnjem letnem zborovanju tukajšnje moške Südmarkine podružnice so odklonili dosedanja vsenemški društveni funkcijarji nadaljno izvolitev in izstopili. Občni zbor ženske Südmarkine podružnice se niti ni mogel vršiti, ker so odstopile malikovalske odbornice. »Südmark« kaže v Ptujju zdato nazadovanje. — Iz Maribora. Konjeniški četovodja, ki je pustil te dni v hotelu »Stadt Wien« svojo uniformo in zginit v civilni obleki, se piše Josip Medar. Služil je pri vlačih v Varaždinu in poneveril tam 3000 K. — Iz Maribora. Čisti dohodek cvetličnega dneva so tako razdelili, da je dobilo društvo za mladinsko oskrbo 5900 K in ostnek ženska obrtna šola. — Umrl je v Vojniku gostilničar Pötscher.

Koroško. Nezgoda. V petek 10. t. m. so našli v Špitalu ob Dravi pri Moričevi tovarni že nagnito truplo. Takoj so spoznali, da gre za truplo 49letnega drvarja Jakoba Kunčiča z Dovjega na Kranjskem. Kako se je zgodila nesreča, doslej še ni znano. Iz vseh znakov sklepajo, da se je morala zgoditi nesreča pred nekako tremi tedni.

Pod plugom. Na polju v okolici Šentvida so se splašili konji oraču hlapcu Jul. Marinšku. Pri tem je padel Marinšek po plug, ki mu je odtrgal desno nogo.

Neznan samomorilec. Na dravskem mostu v Beljaku se je nudil večeraj pasantom jako vznemirljiv prizor. Ko je bilo na mostu največ ljudi, je skočil čez most nek neznan mlad, čedno opravljen fant. Zginil je takoj v valovih zelo narasle reke. Kljub takojšnji rešilni akciji se še ni posrečilo najti utopljega.

Primorsko. Volitve v okrajno bolniško blagajno v Gorici so razpisane na čas 2. junija in 9. junija. Vže znana in odlikovana tovarna z vsakovrstnim kisom Franc

vedela, da trpiš v papeževih ječah. Ti si imel tudi na cesarskem dvoru svoje pristaže in zagovornike. Lahko mi je bilo, dobiti denar. Sla sem v Florenco — pridobila sem si drugo ime — in potem sem prišla tu sem, da dosežem z umetnostjo in zvijačo tvoje osvobojenje ali pa da s teboj umrjem. Ah — kaj ti ni povedalo tvoje srce, da so oči tvoje zveste Ni ne zjutraj in zvečer ogledovale ta strašni stolp in da te tvoja prijateljica, naj sem tudi malenkostnega pomena, nikdar ne zapustim?«

»Sladka Nina! Toda — toda — v Avignonu se moč ne umakne lepoti zastoni! Ne pozabi, da je mogoča še hujša smrt kakor je samo končanje življenja.«

Nina je prebledela; s tihim a odločnim glasom je rekla: »Ne boj se, da bi moge človeške ustne kdaj reči, da je Rienzija osvobodila njegova žena. Nihče na tem izpridenem dvoru ne ve, da sem tvoja žena.

»Žena,« je rekel tribun resno, »tvoja usta se umikajo odgovoru, ki ga želim. V tem razuzdanem času, v tej pokvarjeni deželi pozabijo ljudje, kako ostuden je najmanjši madež na ženski časti. Da me tvoje srce ni hotelo nikdar užalostiti, to vem, a če bi me tvoj strah za moje življenje onečastil, potem si ti zame hujša sovravnica, kakor vsi meči Colonnov. Nina — govori!«

(Dalje privednaja.)

Rienzi, zadnji tribunov.

Zgodovinski roman.

Spisal Edward Lytton - Bulwer.

Sedmi del.

(Dalje.)

Rienzi se je zatopil v čitanje. Čital je tako pozorno, da ni slišal korakov na stopnicah, vodečih k njegovim celici in šele ko so pod velikanjskimi ključji zaškripale ključavnice in so se odprla vrata je Rienzi dvignil pogled. Vrata so se zopet zaprla. Pri bledem svitu svoje luči je zagledal Rienzi človeka, ki je slonel ob zidu, kakor da se ga mora držati. Dolg plašč, kakršne so nosili tiste dni, je tega človeka zaodeval od glave do nog in široki, s peresi okrašeni klobuk je popolnoma zasenčil njegov obraz. Rienzi je dolgo in pozorno ogledoval tega tujega človeka.

»Govorite!« je končno rekel in se prijel za čelo. »Zdi se mi, da mi je ali dolga samotnost zmedla pamet ali pa me je vaša zunanost, moj čedni gospod, povse zaslepila. Ne poznam vas — ali pa vas res ne poznam?«

Rienzi je počasi vstal in lasje so se mu ježili.

»Ali je resnica, da stoji pred menoj živo bitje? Zgodilo se je že časih, da so se angeli prikazali v je-

čah. Ah, nikdar ni bil noben človek angeljske tolažbe potrebnejši, kakor sem je jaz.»

Tuji človek ni ničesar odgovoril, a jetniku se je zdelo, da kar vidi, kako mu pod plaščem bije srce. Intenje je tuju zadušilo glas. Zdaj je pa planil k tribunu in padel pred njim na kolena. Klobuk in plašč sta padla na tla in solzno žensko obličje je pogledalo kvišku in ženske roke so se oklenile jetnikovih kolen. Nem in kakor okamenel je Rienzi gledal to obličje. »Nebeške sile in svetniki,« je končno šušljal, »kaj me zopet izkušate? — Je-li to? — Ne, ne — a govorite vendar!«

»Moj ljubeč, moj oboževanec — kaj me ne poznaš?«

»Ona je — ona je,« je v brezmernem blaženstvu zaklical Rienzi. »Moja Nina — moja žena — moja —«

Glas mu je odgovoril. Združena v objemu sta za trenutek vse pozabila, kakor da sta v popolni zamakljenosti brez zavesti in se jima le medlo nekaj sanja.

Ko sta se končno streznila, ko so nehala prva ljubkanja, je Nina dagnila svojo glavo in s skrbjo pogledala Rienzija v obraz.

»Ah, kaj si pretrpel, odkar sva se ločila, od tiste ure, ko te je tvoje pogumno srce zapeljalo na cesarski dvor. Šel si iskati dijamem in našel si verigo. Ah, zakaj sem se uklonila tvojemu povelju in te pustila same-

ga odpotovati. Na potu tu-sem, v urah dvomov in nevarnosti, bi bil vsaj lahko počival na mojih prsih in moj glas bi bil tvoji duši šušljal tolažbo. Si-li zdrav, moj ljubeč, moj Cola? Tvoja žila bije hitreje kakor poprej in tvoje čelo je polno gub. O, reci mi, da si zdrav.»

»Zdrav,« je mehanično odgovoril Rienzi. »Dušne bolesti napravijo človeka neobčutljivega za telesne bolečine. Zdrav — da! A ti — ti se vsaj nisi izpremenila, samo tvoja lepota je postala zrelejša. Ti boš še — Nehal je, ne da bi končal, kar je hotel povedati ter vskliknil potem: »Rim — povej mi kaj o Rimu! In ti — kako si sem prišla? Ah, morda je že izrečena moja obsodba in dovolili so milostno, da te smem še enkrat videti, predno mi rabelj ugasne luč življenja. Spominjam se — take milosti izkazujejo zločincem. Ko sem jaz imel oblast nad življenjem in smrtjo, sem tudi najpodelejšim hudodelcem dovolil, da se poslove od tistih, ki so jim dragi.«

»Ne — ne govori tako, Cola,« je zaklicala Nina in mu je položila roko na usta. »Prinašam ti veselejše sporočilo. Jutri boš zaslišan. Naklonjenost dvora je zopet pridobljena. Oproščen boš!«

»Ha — povej to še enkrat!«

»Zaslišan boš, Cola — oproščen boš!«

»In Rim postane svoboden! Veliki Bog — bodi zahvaljen!«

Tribun je pokleknil in še nikdar ni njegovo srce tako goreče molilo, kakor v tem trenutku. Ko je zopet vstal, je bil ves premenjen. Pogled njegov je bil zopet tako globok in vesel, kakor v dnevih njegovega vladarstva. Veličasto mu je sijalo v obraza. Vsa žalost pregnanstva je bila pozabljena. V svoji sangvinični domišljiji je postal zopet zaščitnik in knez svoje domovine.

Nina ga je gledala z iskrenim in udanim občudovanjem, ki je vse njene nečimerne in trje lastnosti preminjalo v žensko nežnost.

»Tako,« si je mislila, »je gledal pred osmimi leti, ko je zapustil mojo deviško sobo, v srcu mogočne načrte za osvobojenje Rima, tako je gledal če se je ob solnčnem vzhodu prikazal med bojevitimi baroni in klečečim mestnim prebivalstvom.«

»Da, Nina,« je dejal tribun ko je zapazil njene poglede. »Duša mi pravi, da je moja ura prišla. Če bo preiskava proti meni javna, se ne bodo upali me obsoditi — če me oproste, ne morejo drugače, kakor da mi vrnejo prejšnjo oblast. Jutri, si rekla, jutri?«

»Jutri, Rienzi, bodi pripravljen!«

»Pripravljen sem — na zmago! A povej, kateri srečni slučaj te je pripeljal v Avignon?«

»Slučaj — Cola!« je rekla Nina z očitajočo nežnostjo. »Ali misliš, da sem mogla ostati v Pragi, ko sem

Kralja v Gorici je bila dne 15. marca 1912 na dunajski internacionalni razstavi za živila odlikovana z zlato svetinjno. Čestitamo.

Sokolska godba iz Herpelj priredil majev peš-izlet v četrtek dne 16. t. m. v Škocijan-Matavun pri Divači. Odhod Sokolov ob 1. uri popoldne iz Herpelj. Za ta izlet se kaže živahno zanimanje ob blizu in daleč.

Predrznost katoliškega duhovnika. V Fojanah imajo duhovna, piše se Janez Spitzer, ki je silno zagrižen rimsko-katoliški fanatik, poleg tega pa seveda tudi nesramno surov. Ni mu dovolj, da zmerja in pretepa dečke v šoli, če posejajo sokolsko telovadnico, marveč si je dovolil še več. Nekega fanta je obiskal zaradi tega doma in ga je naletel, ko je bil sam doma in je ravno svoje coklje krpal. Vprašal ga je zaničljivo, če je coklje stiral na sokolskem drogu. Ko mu je prišel odvrnil popolnoma prostodušno, da Sokoli ne telovadijo v cokljah (brzkotne je Spitzer to videl pri čukih) in da bo še telovadil, ga je začel Spitzer klofutati. Vendar svojega cilja ni dosegel predrzneš, ker mu je fant kljub udarcem trdil neprestano, da ne odstopi, dokler ni končno deček nasilnemu duhovniku ubežal. Taka vzgoja pač ni umestna in slabo spričevalo si dajejo duhovni napram mladini in ostalemu svetu s takimi dejanji.

Tekma motornih čolnov v Opatiji. Povodom športnega tedna v Opatiji so priredili v soboto tudi veliko tekmo motornih čolnov. Cesarstvo darilo pri tej tekmi je dobil čoln »Marga IV.«, ki je last berolinskega odvetnika dr. Colma. Pri tekmi se je pripetilo več nesreč. Dvema čolnoma so se polomili motorji, enemu se je zlomil batov drog itd. Posebno nesrečo pa je imel tovarnar Teodor Dreher iz Trsta, ki si je naročil za tekmo poseben nov motor »Diabolo.« Med 5 in 6 dirkalnim krogom je opazil Dreher, ki je vozil izborno, da nima v čolnu kurjača. Dal je takoj rešilno znamenje in torpedovka št. 4 je našla že čez 20 minut kurjača, ki je plaval že popolnoma onemogel v sredini, ker se ni upal plavati skozi dirkalne kroge na obrežje. Dreher se je vsled te nesreče, kljub temu, da je vozil z neizpremenjeno hitrostjo napred, toliko razburil, da je v zmedenosti napačno ravnal s strojem, tako, da se je razletel kotel. Čoln se je takoj potopil. Dreherju se je posrečilo skočiti iz čolna v vodo, in tudi njega je rešila torpedovka vsprejela. Čoln, ki ga cenijo na 50.000 K, ne leži globoko in ga bodo v kratkem dvignili.

Poneverjenje na Južni železnici v Trstu. V soboto se je vršil pregled blagajne južne železnice. Po dovršenem pregledu so konstatirali pregledniki, da manjka precej denarja. Aretirali so neko uradnico Karolino B., ki pa zanika vsako krivdo. Ze pred kratkem je izmanjkalo neki drugi blagajničarki tisoč kron. Uvedli so takoj preiskavo, ki pa je pokazala, da je dotična uradnica nedolžna. Sedaj sumijo, da je tudi ta znesek poneverila Karolina B.

Maševanje. V hotelu »Stefanija« v Trstu je bil med uslužbenci tudi neki kurjač, iz katerega so vsi ostali vedno norčevali in mu nagajali. Zakaj se je to godilo, se še ne ve. Ko ga je včeraj neki Hanka zopet dražil, je zgrabil kurjača za velik nož in mu ga zasadil v trebuh. Odpeljali so ranjenca v smrtnem boju v bolnico. Kurjača so aretirali.

Samomora trgovca. V nekem gozdu, ne daleč od Trsta, so našli 26letnega tržaškega trgovca Salimbenija zastrupljenega. Ko je prišel zdravnik, je bil Salimbeni že mrtev. Vzrok samomora je neznan.

Zopet aretacije v Pulju. V soboto so aretirali v Pulju na predlog preiskovalnega sodnika dr. Zurantotta mestnega kancelista Viktorja Vittoria. Vzrok aretacije je sicer tajen, gotovo pa je, da je tudi ta aretacija v zvezi s prejšnjimi aretacijami zaradi poneverjenja mestnega denarja.

Konec generalne stavke v Pulju. Vslad posredovanja socialnodemokratičnega poslanca Pittonija se je generalna stavka v Pulju končala in delavci vseh strok so se vrnili na delo. Izprti pa so še tramvajski uslužbenci, glede katerih se nadaljuje pogajanja z upravnim svetom. Pogajanja vodi okrajno glavarstvo, ki upa, da doseže povoljne uspehe.

Požar v Tomačevem.

Cela vas je že spala, bili so pokonci posamezniki samo še v nekaterih hišah, ki so zaoril po vasi obupni klic: »gori!« Preplašeni so planili prestrašeni prebivalci pokonci in hiteli na vas, kjer so zaznali, da gori Sramičev pod. Ogenj je že objel celo posestvo, hud vihar je podžigaval, in divjal visoka stremena plamen in cele šope isker, zavite v goste oblake dima, je gnal proti osrednji vasi. Preplašeni prebivalci so hiteli nemudoma na svoje domove, da rešijo v zavetje svoje in premoženje, kolikor

se pač v naglici da rešiti. Med tem pa je segal plamen vedno dalje in zlokobno užigal sosednje hiše. V kratkem je bilo četrt vasi v ognju.

Pomoč.

Prvo pomoč so nudile pobeglece požarne brambe iz sosesčine, in sicer so prišle na mesto nesreče požarne brambe iz Ježice, Most, Kašlja, Dravelj, Beričevega, iz Ljubljane, Vižmarij, s Crnuč in iz Smartna.

Delo je bilo silno težavno, ker z naraščajočim ognjem je rasla nevarnost in vedno večji ogenj je nudil silnemu vetru vedno več isker in utrinkov ter odtrgnil stremenov plamen, ki jih je nosil veter med dimom vedno dalje in sejal takorekoč požar po vasi. Na mesto nesreče so prihitali, in sicer skoro prvi vojaki, posebno topničarji, katerih je bilo nad 100 mož. Vsi so zastavili vse moči, da bi ubranili vsaj ostala poslopja, toda zaman. Manjkalo je vode, in kar so ljudje v rokah donesli in samotež navozili, nikakor ni zadostovalo. Šele ko je prišla ljubljanska parna brizgalna pod načelništvom gg. Striclja star. in Striclja ml., in ki se je postavila ob bregu Save, je bilo celokupno delo omogočeno. Parna brizgalna, ki je prišla na mesto že s polnim parom, je napeljala eno cev v oddalji 400 m do prve sosedne brizgalne, drugo cev pa skoro 900 m daleč, naravnost na pogorišče.

Pogorišče.

Takrat je ogenj preplaval že skoro dve tretjini vasi. Tam, kjer je ogenj nastal, so goreli z močnim plamenom kupi podrtih stavb, v spodnjem delu vasi pa je gospodaril ogenj skoro na 8 hišah in užigal vedno naprej.

Ogenj je prišel na eni strani do cerkve, ki se je že skoro užgala, in bila precej poškodovana, na drugi strani pa do roba, pod katerim leži ostali del vasi. Tam je zadržal ogenj mal gozdček in precejšnja razdalja do sosednjih hiš. Našel pa je pot okrog roba in le sila napornemu delu gasilcev, vojakov, domačinov in tujecev se je posrečilo, ogenj pod robom ustaviti in omejitvi požar na gornjo vas. Pogorišče je bilo grozno. V bližini pogorišča do 20 m se na nekaterih krajih sploh ni moglo priti. V obližju pa so bili nagromadeni celi kupi pohištva, katerega so rešili domačini s pomočjo gasilcev in vojakov iz deloma pogorelih, gorečih in ogroženih hiš. Nastalo je dvojno delo. Odstranjevati pohištvo, živino in onemogle ljudi iz obližja in obenem gasiti in ogenj omejevati. Pri tem se mora pohvalno omeniti požrtvovalnost posebno ljubljanskih izletnikov in sploh ljubljanskega občinstva, ki je dospelo v velikem številu na lice mesta in rade volje pomagalo odnašati opravo na travnike in pomagalo domačinom rešiti, kar se je dalo.

Prizori, ki so se odigravali na pogorišču, so bili silno vznemirljivi. Pred gorečo hišo so se zbrali domačini in prosili pomoči. Tu je manjkalo očeta, tam sina, hčere itd. Iskali so se ljudje med sabo in begali kot brezumni po pogorišču. Veliko premoženja je zgorelo, tu je tarnal gospodar, da mu je zgorel denar, tam je upila gospodinja, da ima shranjeno v kamri to ali ono, toda bilo je prepozno, ker ogenj se je širil s tako naglico, da je bilo treba vse moči napeti, da se je rešilo vsaj iz sosednje ali druge hiše najpotrebnejše. Koliko je poginilo živine, se še ne more dognati.

Nekateri so drveli naravnost v ogenj, da rešijo svoje dragocenosti in veliko so jih morali naravnost s silo odnesti s pogorišča.

Škoda.

ki jo je povzročil požar, se seveda nikakor še ne more ciniti. Devet gospodarjev je popolnoma uničenih. Pri Sramiču, na čegar podu je ogenj nastal, je pogorelo vse, istotako pri posestnikih Rode, Vodin, Makon, Martinovc, oba Zajca, Klanc in Nadlužet. Poleg tega je pogorelo več ko 20 gospodarskih poslopij, izvemši razne manjše stavbe, kot kozolce, šupice itd. Pohištva so rešili, kot že preje omenjeno, primeroma jako malo, pogorelo pa je skoro vse polsko orodje, stroji in krma. Veliko ljudi je brez obleke in brez živil. Škoda je, kot že omenjeno, še nedoločena, vendar pa presega za

ogromno vsoto

zavarovalnino. Poleg tega se je poškodovala, kakor smo že tudi omenili, ljubljanska parna brizgalna, popolnoma pa je

zgorela brizgalnica

iz Stožic. Ko so jo postavili pred Zajčev pod, na aterem se je užgala nasprotna stran strehe, je naenkrat veter potegnil proti njim. Dim in iskre so pokrile brizgalno in moštvo nenadoma med delom. Moštvo je odskočilo pravčasno, razum Mihe Sitarja in Janeza Sinče iz Stožic. Ta dva so nevarno opečena potegnili izpod brizgalnice, brizgalnica pa je popolnoma pogorela. Dobili so na me-

stu samo še razpadlo železje. Več ali manj so poškodovane tudi druge brizgalnice.

Vzrok požara

je še neznan. Širijo se različne govorice, da je bil ogenj podtaknjen, da je zažgal nekdo z gorečo smotko v Sramičevem podu itd. Govori se, da so že tri osumljenice aretirali, katere vesti pa do sedaj še niso potrjene.

Ponesrečenci.

Takoj, ko se je zaznalo v Ljubljani, da gori v Tomačevem, je pohitel gosp. dr. Mavricij Rus na kraj nesreče, kamor je dospel obenem z oddelkom topničarjev.

Prva nesreča se je zgodila, ko se je pripeljala brizgalnica. Ko se je brizgalnica peljala mimo goreče hiše, se je podrl zid na brizgalnico ter jo popolnoma pokvaril. Pri tem so bili

hudo poškodovani gasilci

Bizjak Ivan na usesu, Persin Fran na obrazu in Naglič Janko na obrazu in rokah. Vse te ponesrečence so odpeljali v bolnišnico takoj po nesreči.

Na Marijo Marnovo, vdovo, polgruntarico, je padel goreči tram, ter jo zelo težko poškodoval na glavi. Dobila je težke opekline po cellem obrazu, na obeh rokah in podlehtnicah. Položili so jo na travnik, kjer je ležala, dokler ni prihital na pomoč dr. Rus in jo obvezal. Po tej prvi pomoči jo je odpeljal ljubljanski mesar Černe na svojem vozu na odredbo dr. Rusa takoj v bolnišnico, kamor je dospela še v polni zavesti. Pozneje pa proti jutru se ji je stanje močno poslabšalo, bruhati je začela krvi in je ob 8. zjutraj umrla. Vzrok smrti niso bile, kolikor se je dalo do sedaj dognati opekline, kakor težka notranja poškodba v možganih.

Težke poškodbe sta dobila tudi dva vojaka II. baterije topničarskega polka. Topničar Ostermann je padel s strehe ter obležal nezavesten. Odnegli so ga k Skubeu, kjer je zopet ponesrečenca dal prvo pomoč dr. Rus, ki je konstatiral težko pretresenje možgan in težko notranjo poškodbo, zlomilo se mu je sedmo rebro. Vojaka so takoj odpeljali z izvoščekom v spremstvu sanitetnih vojakov v garnizijsko bolnišnico. Pač je dobil Ostermann težke poškodbe, vendar pa njegovo stanje ni neposredno nevarno. Danes ob 12. opoldne smo dobili telefonično obvestilo, da gre ponesrečenemu vojaku že nekoliko boljše.

Poleg teh ponesrečencev so dobili precej težke poškodbe še posestnik in gostilničar Fran Babnik p. d. pri Rodetu, dobil je poškodbe na levi roki in na obrazu, njegova hči Ana Babnik je dobila opekline na levi roki, na obrazu in na obeh nogah. Dekla Štefka je dobila opekline na rokah in na obrazu, posestnik Skube pa poškodbe na glavi. Vse te ponesrečence je obvezal in jim nudil prvo pomoč gosp. dr. Rus, ki je prišel na pomoč tudi gasilec Kosu, delavcu pri Töniesu, ki je dobil hude opekline na roki. Bilo je še več drugih oseb ranjenih, katerih poškodbe pa niso bile velike. Tudi tem je pomagal z obučovanjem vrednim samozatajevanjem dr. Rus. Ker so dr. Rusu zmanjkale pri tako velikem številu ponesrečencev obveze, so dali orožniki rade volje na razpolago svoje obvezne patrone in tudi drugi so pomagali za obveze manj težko ranjenih s svežimi robci za prvo obvezo.

Največjo pohvalo pa zasluži poleg dr. Rusa tudi topničarstvo, ki se je pripeljalo na štirih vozovih s 100 možmi ter neutrudno delalo, dokler ni bil ogenj udušen.

Dnevne vesti.

+ Izredna seja občinskega sveta bo v sredo, dne 15. maja 1912 ob šestih popoldne v mestni dvorani s sledečim dnevnim redom: Naznanila predsedstva. — Odobrenje zapisnika zadnje seje. — Stavbna in finančnega odseka poročilo o projektu ing. Rotha glede zgradbe dveh glavnih kanalov ob obrežju Ljubljane. — Finančnega odseka poročilo o računskem zaključku mestne hranilnice ljubljanske za upravno leto 1911. Na dnevnem redu tajne seje so: Naznanila predsedstva. — Odobrenje zapisnika zadnje seje. — Personalnega in pravnega odseka poročila: o raznih personalnih zadevah uradnikov in uslužbencev mestnega magistrata; o prošnjah za razpisani dve mesti cesarja Franca Jožefa ustanove za realice; o dopisu c. kr. davčne administracije glede imenovanja zaupnika za sodelovanje pri prireditvi osebne dohodarine; o disciplinarni zadevi nekega uradnika mestne hranilnice. — Finančnega odseka poročila: o ponudbah za dobavo tiskarskih in kamenotiskarskih del za 1912, 1913 in 1914; o prošnji šestere vdov mestnih uslužbencev za zvišanje vdovnine; o prošnji nekega uradnika mestnega magistrata za bolniško podporo; o prošnji dveh uslužbencev mestnega magistrata za

podporo; o prošnji mestne policijske straže za nadaljno prejetje izredne doklade. — Direktorija mestnega užitinskega zakupa poročila: o letnem računu mestnega užitinskega zakupa za leto 1911; o prošnji preglednikov mestnega užitinskega zakupa za zboljšanje službenih razmer; o samostalnem predlogu občinskega svetnika dr. Zajca glede regulacije plač uslužbencem mestnega užitinskega zakupa; o samostalnem predlogu obč. svetnika Kosa glede pobiranja užitnine na kolodvorih. — Obrtnega odseka poročila o prošnjah za razne obrtne koncesije.

+ Odpravljena »krščanska ljubzen«. Oče slovenskega klerikalizma, mož, ki je kriv, da se je v nas Slovenceh rodila stranka, ki je proglasila narodnostno načelo za poganstvo — dr. Anton Mahnič, škof na otoku Krku, je osrečil svet z novim naukom. Dr. Mahnič je proglasil to-le moralno načelo: »Čas je že, da enkrat za vselej obračunamo s tem psevdo-evangelijem »krščanske ljubzen«, s to v naših časih glavno zavornico katoliške akcije. Tudi nam je zakon ljubezni svet, toda uvaževati je treba, da je prvo vera, drugo upanje in šele tretje ljubzen.« — Nismo sicer učeni teologi, to pa vemo, da je temeljni nauk one vere, ki jo je oznanjeval Jezus Krist, ljubzen, znano je nam, da je sam Jezus Krist proglasil načelo: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!« In v resnici je veljal ta nauk tisočtosemsto devet in sedemdeset let kot temeljno načelo krščanskokatoliške vere. L. 1912. pa je vstal katoliški škof dr. Anton Mahnič, ki hoče veljati za Kristusovega naslednika, ter slovesno pred vsem svetom razglasil, da je Kristov nauk o ljubzen — psevdo-evangelij. S tem je proglasil Krista samega za krivega preroka — on, katoliški škof, naslednik Kristov in njegovih apostolov! Kaj bi bilo, če bi na primer mi proglasili Kristove nauke za psevdo-evangelij in če bi mi ustanovitelj krščanske vere Jezusa Krista označili za krivega preroka? »Kričajte jih!« bi zagrmelo od Drave gori in Triglava pa doli do Kotora in Dormitorja in mi bogokletniki bi žalostno končali na vislicah ali pa na grmadi! A katoliški škof sme Kristove nauke proglasiti za psevdo-evangelij, Kristusa pa za krivega preroka, a še v kljub temu ostane pravoveren katolik in dostojanstvenik katoliške cerkve!

+ Akcija za Hrvaško in klerikalni klub v občinskem svetu. Naravnost idealne razmere morajo vladati v klerikalnem klubu v občinskem svetu ljubljanskem. Znano je, da sta nujni predlog glede Hrvaške podpisala samo dr. Zajec in Štefe. Človek bi mislil, da so za ta predlog ostali klerikalni občinski odborniki vsaj vedeli, ako ga niso že podpisali. Temu pa ni tako, zakaj za oni nujni predlog razen Štefeta in Zajca ni vedel nihče v klerikalnem klubu, kar izpričuje, da smatrata Štefe in Zajec vse svoje somišljenike v občinskem svetu kot navadne marionete, ki morajo plesati tako, kakor ona gode-ta. In da se ne bo mislilo, da morda govorimo neresnico, se sklicujemo na pričevanje klerikalnih občinskih svetnikov Lilega in Štruklja, ki sta nasproti svedomok izjavila, da nista vedela, da nameravata Zajec in Štefe staviti nujni predlog glede Hrvaške in zraven še pripomnila, da bi se one seje kot uradni sploh ne bila udeležila, ako bi bila vedela, da se bo vložil kak takšen nujni predlog. To dejstvo lahko tudi dokazemo, ako bo potreba. Iz navedenega je razvidno, da klerikalcem ni nimalo šlo za ugroženo stvar Hrvaške, marveč edino za to, da s svojim nujnim predlogom izkujejo sebi iz svete narodne stvari strankarski političen kapital. O tem je prepričana vsa jugoslovska javnost, predvsem hrvaška. Kot dokaz navajamo v tem oziru spljetsko »Svobodo«, ki piše doslovno to-le: »Mestni občinski svet ljubljanski je sprejel resolucijo proti komisarijatu in absolutizmu na Hrvaškem, predlagamo brez znanja ostalih strank od Šusteršičevcev. Na predlog vodje naprednjakov dr. Trillerja je bil sprejet tudi dodatni predlog, s katerim se najostreje obsoja neslovensko postopanje Šusteršičevega kluba, ki je v parlamentu pustil na cedilu Hrvate. Šusteršičevi so hoteli pod firmo Hrvaške delati sebi reklamo, a so doživeli strašno blamažo in lekcijo.«

+ Radi Ribnikarjeve atere se zviija sobotni »Slovenec«, kakor gad, ki se mu je stopilo na glavo. Priznava, da so klerikalci ovadili Ribnikarja zaradi septembrskih dogodkov, torej radi čisto nacionalne zadeve, ki bi se kot taka med poštenjaki pač ne smela izkrižati v strankarske svrhe in spletke, previdno pa molči, da je Ribnikarja ovadil sam dr. Evgen Lampe v svoji lastnosti kot namestnik deželnega glavarja. Ta molk je značilen in govori cele knjige S tem je povedano toliko, kakor da se poštenjak »Slovenec« sam sra-

muje, da je na Kranjskem namestnik deželnega glavarja subjekt, ki svoje dostojanstvo izrablja v denuncijantske in ovadaške svrhe. S tem je »Slovenec« sam zlomil palico nad ovadbo in ovsaditeljem samim. In to nam zadostuje.

+ Koncentriranje orožništva v Ljubljani. V soboto je bilo zopet polno orožništva v Ljubljani, ki ga je dala poklicati vlada z dežele. Vladi je namreč došla ovadba, da se name-rava vpriporiti radi Ribnikarja velike demonstracije. Ni nam pač treba naglašati, s katere strani je došla ta ovadba, ker je pač jasno vsakomur, da ovsaditelji v tej stvari pač niso daleč od onih subjektov, ki so denuncirali g. Ribnikarja. Vlada se je že v soboto lahko prepričala, koliko je dati na klerikalne ovadbe, za to smo uverjeni, da bo v bodoče malo bolj previdna nasproti klerikalnim ovaduhom. Sicer pa lahko vladi povemo, da ni v Ljubljani v naprednih krogih človeka, ki bi mislil na kako demonstracijo, ni pa izključeno, da bi klerikalci iz lahko umljivih razlogov ne skušali provocirati kake izgrede. Na te klerikalne agente provokatorje, ki so imeli glavno vlogo tudi v septembrskih dneh, pa naj vlada le pazi in jim gleda na prste.

+ Socialnodemokratični shod za ženske pravice. Včeraj ob 3/4 na 4. se je vršil ob začetkom precej pičli udeležbi socialno demokratični shod za ženske pravice. Shod je otvoril sklicatelj sodrug Petrič ter je bila izvoljena za predsednico sodruginja Mihlerjeva, za podpredsednika sodrug Kocmur in za zapisničarico sodruginja Stvarnikova. Shoda se je udeležilo enako število moških kakor žensk, večidel iz delavskih krogov ter sta bila pravzaprav glavna govornika na shodu sodrug Kocmur in E. Kristan. Kot prva je govorila sodr. Stedrijeva, ki je v svojem deloma zelo temperamentnem govoru orisala težnje ženskega gibanja. Sama je priznala, kakor pozneje tudi sodr. Kristan, da shod, ki se je vršil ni nikakršna manifestacija za ženske pravice, upa pa, da se bo zanimanje za to vprašanje tudi med delavskim ženskim svetom od leta do leta širilo. V svojem spretnem govoru je razmotrivala stališče žen nasproti posameznim vprašanjem in prišla do zaključka, da gre tudi ženam soodločanje v političnih vprašanjih, ker morajo istotako kakor moški nositi bremena. Svoja izvajanja je strnila v resolucijo, ki zahteva za žene socialne in politične pravice v isti meri, kakor jih imajo moški. Socialno demokratične žene zahtevajo pasivno volilno pravico v obrtno sodišče in aktivno in pasivno volilno pravico za državni zbor, deželne zbornice in v občinski svet, zahtevajo nadalje pravico sodelovanja pri političnih društvih, vse to pa, da nastopajo lahko kot sodelavke na šolskem, zdravstvenem, sploh kulturnem polju, da lahko soodločujejo pri gospodarskih vprašanjih, ki zlasti obtežujejo žene nižjih stanov. Kot matere obsojajo militarizem. Kot druga govornica je govorila sodruginja Ada Kristanova, ki je vabila žene v socialno demokratično organizacijo ter se ostro izrekala proti temu, da bi žena smela govoriti samo v kuhinji in bi ne smela sodelovati tudi na političnem polju. Sodrug Kocmur se je bavil zlasti s političnim vprašanjem in stališčem žene nasproti cerkvi. Rim, ki bi bil prvi poklican, da spoštuje enakopravnost je zabredel tako daleč, da je mogel katoliški škof izdati pastirsko pismo, v katerem pozivlja žene, da naj se ne brigajo za politiko, marveč naj ostanejo rajše doma. Opozarja nadalje na nadprodukcijo v stanu šivilj in v drugih stanovih ter končno preide na mladinsko vprašanje. Doslej so se oglašali kot govorniki o draginskem vprašanju samo moški, med tem ko so vendar ženske bolj kompetentne govoriti o takih stvareh, ker draginja v mnogih družinah direktno zadene v prvi vrsti ženo. Če bi dobile žene politične pravice, je sicer pričakovati izpočetka reakcije, pozneje pa, ko pridejo žene do spoznanja, bi bilo tudi te reakcije konec. Sodrug E. Kristan se je bavil s splošnimi vprašanji socializma ter iz tega stališča utemeljeval sodelovanje žen na političnem polju. Nato so bile izvoljene kot delegatke na 8. redni zbor jugoslovske socialnodemokratične stranke sodruginje: za Ljubljano Mihlerjeva in Ada Kristanova, za Šiško Kovačeva in za Moste Hauptmannova.

+ Pometaj pred svojim pragom. »Slovenec« prinaša skoro sleherni dan dolge jeremijade, kako slabo skrbi liberalna večina na ljubljanskem magistratu za svoje delavce, in obeta, da jim S. L. S. preskrbi boljšo bodočnost. Vprašamo sedaj javno: Zakaj pa se S. L. S. sama ne ravna po teh načelih? Svetovno znan rekori — prava kranjska posebnost — je, kako beraško je plačano kranjsko učiteljstvo. In kje so tisti procenti, katerih je storjen sklep še pred Božičem? V mesecu maju smo, a pro-

centov ni! — Tu, tu še »špeglaj-brumna duša...!«

+ **Neki vladni detektiv** je hotel, kakor nam poročajo, vdreti v soboto proti večeru v sobo telovadnega društva »Sokol«, češ, da imajo tam kaj neko Ribnikarjevo sliko. Vprašamo, ako je bil dotičnik k temu upravičen?

+ **Odklikovanje.** Višji komisar II. razreda pri mornarici g. Fran Kukman je bil povodom vpokojitve odklikovan z vitežkim križcem Fran Jožefovega reda. Vrlemu rojaku, ki si je tudi pri vojaki ohranil svoje narodno prepričanje, naše čestitke. G. Kukman se nastani v Ljubljani, kjer mu že danes kličemo: dobro nam došel!

— **Petdesetletnica društva zdravnikov na Kranjskem.** Priprave za to slavnost v polnem tiru. Vršilo se bo prihodnji četrtek, dne 23. t. m. in sicer bo dopolne ob 11. v dvorani deželnega zbora slavnostno zborovanje, h kateremu bo imelo občinstvo prost dostop. Slavnostni govor se bo oziral na razvoj medicine v zadnjih 50 letih in bo torej podal obče zanimivo sliko. Popoldne se vrši ogledovanje mesta in naših dobrodelnih zavodov, zvečer ob 7. pa bo banket v Park - hotelu Tivoli. »Zbor liečnika kraljevina Hrvatske i Slavonije« udeležiti se petdesetletnice po deputaciji. »Srbsko lekarsko društvo« pa bo zastopal šefkirurg dr. Subbotič iz Beograda. Da se kakor svoj čas ustanovitev društva tudi njega petdesetletnica ohrani pomencem v spomin, dal je odbor izvršiti umetniško zasnovano listino, na kateri se bodo podpisali sedanji člani društva. To delo je prevzel slikar g. Vavpotič, sin društvenega člana c. kr. višjega okrajnega zdravnika dr. J. Vavpotiča.

— **Slovensko Sokolstvo.** Opozarjamo brate, da si za zlet vse pravočasno preskrbe in da naj ne odlašajo vse za zadnji teden. Vstopnice na telovadišče — sedeži — so že za I. in II. dan razprodani. Za tretji dan jih je še mnogo na razpolago. Bratje, ki želijo dobiti privatno stanovanje, dalje vstopnice za koncert 29. junija in za gledališče, naj naznanijo to pravočasno. »Slovenskemu Sokolskemu Krožku« (Praga, Vodičkova ulica Lucerna, zletna pisarna), ki jim naznani ceno in preskrbi vse potrebno. Priložiti je znamko za 10 v.

— **Tekmovanje streljanje gorskih polkov** se prične dne 16. ter bo trajalo do 24. maja. Tega streljanja se udeležijo častniki, podčastniki in izbrano moštvo gorskih polkov, kakor tudi orožniški častniki, in mejna finančna straža. Ker je strelni red zelo obširen in zanimiv, bomo med prijavili le posamezne, za občinstvo zanimivejše točke. Tekmovanje se bo de vršilo na vojaškem in civilnem strelišču in sicer od 7. zjutraj do 12. opoldne ter od 2. popoldne do 7. zvečer, odnosno od 8. zjutraj do 12. opoldne in od 2. popoldne do 7. zvečer. Za tekmo je tukajšnji 27. gorski polk preskrbel vse potrebno bodisi glede stanovanj, bodisi glede natančnosti in strogosti strelnega reda. Na južnem kolodvoru bo od 15. maja permanentno funkcioniral poseben vojaški urad, ki bo dajal gostom vsa potrebna pojasnila glede stanovanj in kjer se bodo dobivali tudi strelni listki in orientacijske knjižice. Stanovanjskemu komiteju bo načeloval gospod stotnik Rus, na katerega se je obračati glede prenočišč. Avtomobilistom 4. in 27. domobranskega pešpolka se bo odlozila garaža v tukajšnji domobranski vojašnici, kjer bo zato postavljen poseben častnik, ki bo poveljeval za časa tekme vsem šoferjem. Skupna gorska godba bo napravila en dobrodelni koncert v prid ljubljanskim revežem, kateri se bo zaključil z umetnim ognjem, nadalje so projektirani mirozovi in budnice, promenadni koncerti na raznih krajih, kakor tudi koncerti v raznih restavracijah. Zabave za občinstvo bo tedaj dovolj. Za goste bo na razpolago šolski nadzornik Belar, ki jim bo radevolje razkazoval potresno opazovalnico. Gosti si bodo lahko od 9. zjutraj do 12. opoldne pa od 2.—5. popoldne ogledali tobačno tovarno in sicer v posameznih oddelkih po 50 častnikov, tudi za ogled postojnske jame je namenavan polet in je oskrbništvu vstopnino znatno znižalo. Eventualne predrugeče se bodo naznanile gostom sproti. Druge posameznosti sporočimo pozneje.

— **Vojaške pohvale.** Povodom teške nesreče, ki se je zgodila dne 4. aprila na Stolu, se je udeležil oddelek c. kr. domobranskega polka št. 27 reševalnih del ter se je njih požrtvovalnosti zahvaliti, da so prišli mladi turisti iz Prešernove kočje varno v dolino. Domobransko poveljništvo je vzelo izredno hitro in razmeram odgovarjajočo sestavo, opremo in odkoranke rešilne ekspedicije domobranskega polka št. 27 in odločno, pri tem previdno in uspešno akcijo ekspedicije, ki se je imela boriti tudi z nevarnostmi, ker je bila površina

zmrzla, s posebnim priznanjem na znanje ter je izreklo voditeljem ekspedicije poročnikom Ivanu Werrleinu, Emilu Šešerku, Edvardu Paulusu in Juliju Ringlu tega polka za njih vzorni in smotreni nastop v teh izredno težavnih razmerah zahvalno priznanje. Obenem so dobili pohvalo za požrtvovalnost tudi še: narednik Alojzij Cenar, četovodje Josip Horsitski, Edvard Škrbot in Rudolf Babnik, deseteniki Anton Novosadek, Fran Vehar in Fran Ceglar, poddeseteniki Fran Ježik, Leopold Stirn in Ivan Knez, ter prostaki Albin Petrič, Josip Torkar, Fran Gregorič, Alfred Kreutzer, Marijan Spiller in Ivan Ivanetič, vsi od domobranskega polka Ljubljana št. 27.

— **Zdravilišče zveze slug vseh avstrijskih denarnih zavodov.** Včeraj zjutraj se je peljalo skozi Ljubljano k otvoritvi zdravilišča zveze slug vseh avstrijskih denarnih zavodov na otok Rob (Arbe) 134 zastopnikov tega stanu. Kot zastopnik slug ljubljanskih denarnih zavodov je šel g. Slavoj Gärtner, sluga mestne hranilnice ljubljanske. V St. Petru se je pridružil še 80 zastopnikov, ki so se pripeljali s tržaškim vlakom. Otvoritve zdravilišča bo v četrtek in se je udeležiti poleg mnogih drugih dostojanstvenikov tudi tržaški namestnik princ Hohenlohe ter podadmiral grof Montecuccoli. Ustanovitve tega zdravilišča pozdravljamo prav iskreno s socialnega in človekoljubnega stališča.

— **Požar v Tomačevem.** K temu požaru se nam piše: Kakor že marsikje drugod tako se je tudi pri tem ognju pokazala lenoba in brezbriznost gotovega dela kmetskih ljudi. Dočim so vojaštvo in meščani delali na vse kriplje, da bi omejili ogenj in pomagali ubogim nesrečnikom, se krepki kmečki fantje niti ganiti niso hoteli. **Orožniki so jih morali gnati z naperjenimi bajoneti k brizgalnam,** da so pumpali vodo, a še potem se je vsak zmazal, kdor se je mogel. Ko je neki gospod, ki je bil že ves zmučen od nošnje vode, pozval nekega takega močnega junaka, naj gre pomagat, odrezal se mu je: »Imam mašno obleko, zaradi teh ljudi je pa ne grem mazat.« Človekoljubnost je lepa čednost, a vidi se, da je uprav tisti ljudje ne poznajo, ki se vsak čas radevoljno obešajo na farovski suknjo. Takorekoč škandal!

— **Konkurz je napovedal v Kočevju** znani hajlovec in nestrpni zagriženec Jožef Barthelma, trgovec z zelezom. Pasiva znašajo 20.000 K več kakor aktiva. Da je tako daleč prišlo, je kriva samo njegova zagriženost. Tako se godi zdaj tistemu, ki je slovenske kmete podil iz trgovine, dasi, kakor se vidi, sploh eksistirati brez njih ni mogel. Če bi slovenski kmetje pri Kočevjarjih ne kupovali, bi morali kočevski zagriženci od glada pomreti — a vendar, kako so ti Kočevci strupeni.

— **Zaprli so v Kočevju** nekega F. M., ki je bil na sumu, da je zlorabil svojo pastorko. Prijet na orožniških, je takoj priznal svoje dejanje. Poizkusil je dvakrat samomor, kar pa so preprečili.

— **Nepoboljšljiv mladi vlomilec.** Franc Ravnihar, 1895 l. na Sluhi pri Škofiji Loki rojen, v Staro Loka pristojen, ključavničarski učenec, je bil dne 29. aprila t. l. iz zaporov doželnega sodišča v Celovcu, kjer je bil 5 mesecev zaradi tatvine zaprt, izpuščen 7. t. m. opoldne je že zopet pri posestniku Jerneju Dovjaku pri Sv. Ani pri Trziču vlomil in odnesel 240 kron ter mnogo starega denarja med katerim so bile tudi stare »evancgarce«. To je že drugi vlom, ki ga je izvršil pri Dovjaku. Ravnihar, ako ravnostar komaj 17 let, je bil že 4 krat zaradi tatvine kaznovan, 10. t. m. bil je v Ljubljani.

— **Kinematograf »Ideal«.** Danes zadnjič krasna senzacijska drama »Leteči cirkus«. Drama je posneta iz artistovskega življenja in je ena najboljših kar se jih je videlo to sezijo. Pri ugodnem vremenu vrši se jutri v terek zadnja predstava od polu 9. do 10. na vrtu, ki je popolnoma preurejen.

— **Žepna tatvina.** Minuli teden je nek žepni tat prerezal žep pri telovniku posestniku Franu Strupiju iz Cirčič pri Kranju ter mu ukradel denarnico, v kateri je imel 440 K denarja. Tatvine je sumljiv nek okoli 30 let star človek s črnimi brkami in sivim povrčnikom.

— **Zopet samomor v vojašnici.** Danes zjutraj se je v šentpeterski vojašnici ustrelil četovodja 17. pešpolka Ivan Jeretin, doma iz Litije, ki je bil takoj mrtev. Njegovo truplo so prepeljali v garnizijsko vojašnico. Vzrok samomora nam ni znan.

— **Izgubila je ga.** Alojzija Rusova zavitek črnega blaga. — Solski učenec Leon Likar je izgubil v papirju zavitih 6 K 40 v.

— **Klobuk je bil zamenjan v nedeljo,** dne 5. maja t. l. pri zborovanju društva delovodij. Dotični naj ga pri-

nese v gostilno, kjer je bilo zborovanje. — **Clan.**

Prosveta.

— **Nebesa na zemlji v domžalskem »Sokolskem domu«.** Neumorno delujoči domžalski »Sokol« je dal slovenskim igralcem iz Ljubljane svojo prostorno in okusno telovadnico na razpolago, da uprizore tam pod vodstvom gosp. Antona Verovška v četrtek, dne 16. maja nad vse zabavno burko »Nebesa na zemlji«. Predstava se prične ob 4. popoldne, kar omogočuje tudi izvendomžalskim gostom, da se je udeležijo. Domžalski »Sokol« ve, da je treba slovenske igralce v njih sedanjem stanju podpirati, ter je prevzel vse režije sam in bo naklonil igralcem vsoto v podporo. Pričakovati je torej, da občinstvo to predstavo mnogoštevilno poseti. Domžalski »Sokol« to zasluži.

Razne stvari.

— **Sleparjska bankirja.** Iz Przemysla poročajo: Bankirja Bauer in Neumann sta napravila za 200.000 K sleparjskih dolgov ter pobegnili.

— **Žrtev avijatke.** Iz Vidma poročajo: V petek je na letališču v Comini pri Pordenone padel poročnik Vincenc Dercesis s svojim aparatom z višine petdesetih metrov. Bil je na mesto mrtev.

— **Grozen samomor.** Iz Crnovic poročajo: Železniški uradnik Karel Putzlacher je izvršil grozen samomor. Zažgal je svojo hišo ter v njej zgorel. Pravijo, da se je usmrtil zaradi družinskih preprirov.

— **Cerkveni rop.** Iz Rima poročajo: V cerkvi S. Andreja a Valle so cerkveni roparji ukradli več biserov, dragih kamnov, 12 prstanov, zlat pas, ki so krasili neki kip Marije. Ukradeni predmeti so vredni 30.000 lir.

— **Izumitelj ponesrečil.** Iz Pečuba poročajo: Mehnik Artur Molnar je izumil padalni aparat ter že dalj časa delal poskuse. V petek se je zopet spustil s stolpa gasilskega doma ter se smrtnonevarno ponesrečil.

— **Posledice vojne.** Iz Inomosta poročajo: Tovarna za papir Wattens, ki je predvsem eksportirala v Turčijo, je morala zaradi slabe kupčije, ki jo je povzročila tripolitanska vojna, odpuštili 170 delavcev. Tovarna bo morala obrat še bolj reducirati.

— **Na Pruskem.** Iz Berolina poročajo: Po nekega dvanajstletnega učenca je vsled ukaza šolske oblasti vsak dan hodil policist ter ga vedel v šolo. Učenec se je pa tega spremstva sramoval in je skočil s četrtega nadstropja. Poškodovan se je smrtnonevarno.

— **Trije otroci zgoreli.** Iz Berolina poročajo: V Novi vesi so se igrali trije otroci nekega železniškega čuvaja v nekem skednju z vžigalicami. Pri tem se je vnela slama, ki je bila v skednju. V hipu je bil skedenj v ognju. Otroci so zgoreli.

— **Brezposelnost v Italiji.** Iz Milana poročajo: V Comacchio so bile v petek velike demonstracije brezposelnih. Prišlo je do krvavih izgredov. Nekega občinskega slugo so zabodli, nekega orožnika pa težko ranili. Več oseb so aretirali.

— **Velika nesreča na morju.** Iz Kodanja poročajo: Na parniku »Snorre« ki je bil na potu iz Kristjanije v Stetin, je počel kotel. Ladja se je preklala na dva dela ter se potopila. Od moštva, ki je obstajalo iz 13 oseb, jih je osem utonilo. Ostalih pet, ki so bili težko poškodovani, je pa rešil neki danski parnik.

Telefonska in brzojavna poročila.

Kongres izdajateljev časnikov.

— **Dunaj, 13. maja.** Danes dopoldne se je vršila na Dunaju meritorna razprava kongresa izdajateljev časnikov. Izmed jugoslovanskih časnikov je bil zastopan »Slovenski Narod«. Za predsednika kongresa je bil izvoljen grof Beaufort. Po običajnih formalitetah so sledili referati. Prvi je bil referat o organizaciji časnikarjev - izdajateljev, drugi o reformi tiskovnega zakona. Popoldne se konferenca nadaljuje.

Bilinski pojde v Bosno.

— **Dunaj, 13. maja.** »Fremdeblatt« poroča, da odpotuje skupni finančni minister 3. junija v Bosno.

Češko - nemška sprava.

— **Praga, 13. maja.** Danes se vrši plenarna seja zveze čeških deželnih poslancev, ki bo, kakor zatrjujejo gotovi krogi, izdatno pripomogla k zblizanju. Češki narodni socijalci so bili sklenili, da pokličejo svoje zastopnike iz permanentnih spravnih komisij za tako dolgo, da gotovi uspehi nacionalnih socijalcev niso zasigurani. Zveza se bavi danes z zahtevami nacionalnih socijalcev. Bajje hoče zadevo rešiti na ta način, da bodo češke stranke izjavile, da pride do končne pogodbe šele, ko bo ves spravni material predelan, tako da

bodo imeli narodni socijalci še vedno priliko, pred perfektno pogodbo odstopiti. V tem slučaju bi dale druge češke stranke svoje privoljenje za spravo le, če privoli tudi češka radikalna stranka. Na ta način hočejo priti čez momentane zadrege in zagotoviti spravo. Sprava med češkimi radikali in državnopravno stranko v češko - radikalnem taboru do danes še ni perfektna. Tozadevno so se vršila včeraj posvetovanja z namestnikom Thunom in načelnikom nacionalistične komisije grofom Clam - Martinizom ter nekaterimi poslanci.

Ogrsko vprašanje in brambna reforma.

— **Budimpešta, 13. maja.** V političnih krogih zatrjujejo, da je imela včerajšnja avdienca ogrskega ministrskega predsednika Lukacsja pri cesarju namen poročati vladarju o svojem volilno reformnem načrtu ter dobiti njegovo odobrenje. Danes se nadaljuje konferenca z Justhovo stranko, ki pa nimajo več za predmet toliko volilne reforme, kakor brambno reformo. Definitivno brambna reforma ne bo rešena pred jesenjo in danes ni mogoče vedeti ali bo šlo za provizorij z zvišanim kontingentom ali z navadnim kontingentom. Tudi Justhova stranka je za navadni kontingent.

— **Budimpešta, 13. maja.** V mero-dajnih krogih so raztrosene vesti, da je cesar dovolil Lukacsu v njegovi včerajšnji avdijenci, da eventualno nadaljuje pogajanja z Justhovo stranko do jeseni. Naročil mu je, da mora zasigurati samo redno izvršitev nabora. Lukacs je mnenja, da naj se brambna reforma za letos odloži ter naj se ustvari samo provizorij, ki do- loča rekrutni kontingent 136.000 mož. Avstrijska vlada stoji na stališču, da je to nemogoče, dokler ni zasiguran sprejem definitivna v ogrski zbornici.

Na pragu velikih dogodkov?

— **Belgrad, 13. maja.** Tukajšnji dnevnik »Reč« priobčuje to - le vest: Iz Sarajeva nam poročajo, da bodo dne 15. maja po Bosni in Hercegovini zatvorili vse šole. Ta odredba je baje v zvezi z načrti, ki se tičejo avstro - ogrske znanje politike.

V Albaniji.

— **Carigrad, 13. maja.** V Peču vlada zopet mir. Glede južne Albanije ni povoda za vznemirjenje. »Tanin« demontira vesti o vstaji v Albaniji ter pravi, da so hoteli Albanci v Dja-kovem preprečiti samo zgradbo šole, da so jih pa vojniki razgnali. Druga albanska četa je prerezala brzojavne žice v Skadrskem vilajetu. Vojaštvo se je spopadlo z Albanci ter je v boju padlo več ustašev in jih je bilo več ranjenih, dva so ušli, ostali so pobegnili. Iz Soluna poročajo, da so orožniki v Ohridi izvedeli, da je v neki hiši skrita močna albanska četa. Orožniki so obkolili hišo ter pozvali ustaše, da se vdajo, ti pa so odgovorili s streljanjem, nakar se je razvil ljut boj. Trije ustaši so bili ustreljeni, drugi so pobegnili.

— **Skopje, 13. maja.** Albanska vstaja je sedaj omejena na okraj med Pečom in Djakovem. Tja odposlano vojaštvo je dobilo pomoč iz sosednjih vasi. Ustaši zahtevajo vse, Malisorom dane privilegije, tudi za sebe.

— **Solun, 13. maja.** Turška vlada je dala zastražiti vse ceste v Albaniji, zlasti one, ki jih sedaj grade. Nad Pečom in okolico je proglašeno obredno stanje. Turški krogi dolže poslanca iz Prištine Hasan bega, da je ščuval na nemire. Trije bataljoni pehote, topničarji in oddelek strojnih pušk je odšel v gore.

— **Solun, 13. maja.** Vali poroča, da se vstajsko gibanje ne razširja na inteligenco (?) in na miroljubno prebivalstvo (?)

Kretsko vprašanje.

— **Atene, 13. maja.** Kakor smo že poročali pred par dnevi, se vrše sedaj pogajanja za provizorično rešitev kretskega vprašanja. Po tem predlogu naj Kreta plačuje tribut Turčiji, grški kralj pa naj bo gubernator na Kreti.

Italijanska volilna reforma.

— **Rim, 13. maja.** Zbornica je sprejela po poročilu poročevalca v poimenskem glasovanju prehod v specialnem debato s 391 glasovi proti 6.

Francoski poslanik na Dunaju.

— **Pariz, 13. maja.** »Matin« poroča, da bo imenovan za francoskega poslanika na Dunaju Pavel Deschanel.

Predsednik francoske zbornice.

— **Pariz, 13. maja.** Delcasse je naznanil v ministrskem svetu, da hoče kandidirati za predsednika francoske zbornice.

Zrakoplovstvo.

— **Kanes, 13. maja.** Zrakoplovec Šunigalski je padel danes iz višine 100 m in je bil na mestu mrtev.

Občinske volitve na Francoskem.

— **Pariz, 13. maja.** Danes so se končale na Francoskem nadomestne občinske volitve v Parizu je bilo izvoljenih 10 konservativcev, 10 liberalcev, 17 progresistov, 5 republikan-

cev, 14 radikalcev, 9 neodvisnih socijalcev in 15 združenih socijalcev.

Mehiko.

— **Mehiko, 13. maja.** Glasom poročil, ki jih je sprejela vlada, se je vršil 8. t. m. pri Cuatru Cienegas v državi Coahnila boj med vstajni in vladnimi četami, ter so imeli vstaji 600 mrtvih.

ITALIJANSKO - TURŠKA VOJNA.

Tudi posledica vojne.

— **Milan, 13. maja.** Vsled splošne ustavitve poslov in splošnega slabega stanja industrije, je prišla tovarna za bombaž bratov Behna & Ko. s poldrugim milijonom lir pasiv v konkurs.

Kios.

— **Atene, 13. maja.** Turkom se je posrečilo izkrcati na otoku Kiosu 250 mož, ki je zaseden od italijanskega vojaštva. Turki upajo, da bodo mogli izkrcati tudi topničarje.

Dardanele.

— **Berolin, 13. maja.** Dardanele so danes zopet odprte. Včeraj se je razpočila mina, pri čemer je bilo 12 oseb ubitih.

V Egejskem morju.

— **Carigrad, 13. maja.** Italijanska križarka se je pokazala baje pred mestom Marmarosom v bližini Rodosa na maloazijski obali ter kmalu zopet odplula. Ameriška vlada je zahtevala, da izpuste turške oblasti kapitana ladje »Texas«, kar pa je turška vlada odklonila. Nemško poslanstvo je posredovalo za izpust 50 italijanskih ribičev, ki so bili v Smyrni zaprti kot vojni ujetniki.

Društvena naznanila.

— **Za »Domovino«.** V soboto, 11. maja se je vršila v »Narodnem Domu« dobrodelna veselica v prid dijaški kuhinji »Domovina«. Uspela je zelo lepo. Zal, obisk ni bil tako velik, kakor se je pričakovalo in je to tudi reduciralo čisti dohodek. Vendar pa je bila Sokolska dvorana in galerija natlačeno polna in se je po kabaretnem sporedu razvil v veliki dvorani zelo animiran ples. V ostalem približujemo natančnejše poročilo: Veselica se je pričela s kabaretnim večerom, ki je nudil izbrane in zelo ugrajajoče točke. Kot prva točka je bil krasni baletni ples dekl. Na odru je nastopilo 16 dekl, starih 8—12 let, krasno opravljenih. Napeta pozornost jih je sprejela takoj ob nastopu. Vsled splošnega zanimanja približujemo njihova imena. V prvi vrsti od leve proti desni (za gledalce) gđ.: Luci Svara, Nadina pl. Trnkoczy, Verica Popovic in Mileta Vecchiet, v drugi vrsti Soršeta Dular, Leni Grobelnik, Ruča Koch in Milka Vecchiet, v tretji vrsti Vera Mahorčič, Martina Seunig, Slavica Smodej in Nikica Pogačnik, v četrti vrsti pa Herta Svara, Nada Koch, Mira Rohrmann in Meta Grobelnik. Kot predplesalka v tem baletu, ki naj bi predstavljal pozdrav in poklonitev mlade, cvetoče narave nastopajoči pomladi, je izvedla gđ. Darinka pl. Trnkoczy svojo težko plesno vlogo z veliko gracijou in dovršenostjo, kakor se mora o vsem tem baletu reči, da je bil ljubezniv, fin in najlepša točka programa. Vsa čast g. aranžerju tega baleta, g. J. Počivalniku in gospe Mariji pl. Trnkoczy, ki se je z veliko vne-mo in požrtvovalnostjo trudila za krasno posrečeno tega nastopa. Kot vložka v ta balet je bil živahen figuriran ples, ki so ga izvajali v carreju pari Maruška pl. Trnkoczy in Dušan Koch, Mici Seunig in Franci Seunig, Slava Koch in Ubald pl. Trnkoczy ter Darinka pl. Trnkoczy in Milo Jelacín. Tudi ta vložka je bila zelo elegantna in eksaktna, ter se je morala, kakor ves balet ponavljati. Gđ. Darinka pl. Trnkoczyjevi je bil poklonjen krasen bel sopek. Za baletom je nastopil pevski zbor »Ljubljanskega Zvona« pod vodstvom g. Z. Prelovca. Dva moška zbora in zaključni ženski zbor je bil sprejet z navdušenim odobravanjem in se je sodelovanje narodno-požrtvovalnega društva zelo simpatično sprejelo. Prav posrečeno je bilo izvajanje opernih scen in sicer krasnega dueta iz »Barona Trenka«, septet iz »Vesele vdove« in kvintet iz »Ločene žene«. Igranje je bilo primerno živahno, petje dobro, saj so nastopili priznani dobri igralci in pevci: gđ. S. Skrbinkova, gg.: Bukšek, Fabiani, Gorjup, Križaj, Mulaček, Počivalnik in drugi. Ugajala je točka »Komično sodišče«, pri katerem je poleg sodnika (Križaj) in obtoženca (J. Počivalnik) sodni vojak svojo vlogo dovršil s prirojeno in zelo posrečeno komiko. G. Molek je pokazal z dobro mimiko nekaj značajev in s posrečeni humorjem rešil za Slovence težki problem splošne zadovoljnosti. Po končanem kabaretnem programu je prešlo težišče veselice v veliko dvorano, kjer se je po dovršenem koncertnem programu, katerega je dirigiral g. kapelnik Teply, pričel vesel in animiran ples, ki je trajal do starih zjutraj. V stranskih prostorih je bilo razvješčenih 9 paviljonov za vino, jestvine, sokt, cvetlice in razglednice. Upravljale so te paviljone ljubljanske dame pod nečelstvom sledečih gospa:

dr. Brettrove, prof. Franketove, Krčeve, Ružičkove, prof. Sičeve, ravnatelj Šubičeve, dr. Tavčarjeve, svetnik Toplakove, pl. Trnkoczye in kontrolor Trstenjakove. Zelo radi so ljudje ku-povali fotografične reprodukcije baletnih plesalk, ki so jih mlade srčkane plesalke veliko vnmemo po vrhu še same raz-pečavale in dosegle zelo lep denarni uspeh. — Originalni sliki plesalk sta razstavljeni v „Narodni knjigarni,“ reprodukcije teh slik pa priobči „Slo-venski Ilustrovani Tednik“.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Kaplan Šimnic in tovariša. — Klerikalna volilna sleparija v Šmarju. Na obtožni klopi sede posestnik France Skubic iz Laniš, oženjen, ima otroke in premoženje vredno okoli 20.000 K in je po večkratnem zatrdilu zagovornika, zelo opešanega spomina in duševno manj vreden zaradi prestane bolezni. Imel je preje enkrat kozje. Kot drugi obtoženec je kaplan v Šmarju Edvard Šimnic, doma iz Kranja, na obtožni klopi zelo nervozen in kot tretji obtoženec F. Feberžnik, organist v Šmarju, kjer je tudi doma.

Obtoženi so volilne sleparije, ki so jo izvršili sledeče:

Kaplan Šimnic, zvest vojščak rimskega klerikalizma in vnet agitator — pripravljen za vse žrtve — je poklical na dan volitve k sebi Franca Skubica, ponaredil je vpricho nje-ga volilno pooblastilo za volilko Katarino Primčvevo, pooblastilo podpi-sal in ga dal v podpis tudi Skuben, ki je to tudi storil. Skubec je šel nato s tem pooblastilom volit, toda volil-ni komisar ga je zavrnil, češ da je za Primčvevo že volil neki Jesih, ki pa je imel tudi ponarejeno pooblastilo. Ferbežar pa je podpisal tudi poobla-stilo Krivčeve kot priča in je vrh tega še tudi volil s ponarejenim po-oblastilom za nekega Franceta Hri-barja. Kdo pa je to pooblastilo ponar-edil, še ni dognano.

Po prebrani obtožbi predlaga državni pravdnik spremembo nekaterih stavkov v obtožnici. To je po-rabil seveda v svoj prid tudi zago-vornik.

Zaslišan je bil najpreje Skubic, ki je priznal, da so mu prinesli volil-ne liste domov. On jih je vzel na dan volitve, šel je tja, kjer so pisali kleri-kalci »može«. Eden mi je podpisal vra-vi, pa sem vzel vse s sabo. Večel sem, da Primčvevo ni v Lanišah in da početje glede volilnih listin ni pravilno, da kaplan mi delal in da ne smem tega storiti. Toda podpisal in naredil sem tako, ker je kaplan re-kel, in ne bil bi tega storil, pa me je kaplan zapejal. To je povedal tudi kaplanu v obraz z pristavkom, da ne ve če ga je ravno kaplan poklical ali kdo drugi. Poklican je pa bil.

Nato se vname dolga debata, ker zagovornik ngovarja, da bi bil imel Skubic pooblastilo od Krivčeve, marveč da je imel samo legitima-cijo in volilne listke. Pooblastilo, ki je ponarejeno, se glasi namreč na Jesiha. Tudi trdi, da Ferbežar ni volil za Hribarja. Na opomin, da je vse to zapisano v volilnem zapisni-ku, prizna zagovornik, da je lahko volilni zapisnik netočen, ker je bil zapisnikar neki tujec, penzioniran soldat neki — Schubführer. — Jako značilno. Priznal je sam, da pri vo-litvah ne gre tako točno, kakor si morda sodišče predstavlja. Predla-gal je nato, da zasliši sodišče še več prič, celo volilno komisijo in tudi vladnega komisarja. Ker se je dr-zavni pravdnik temu predlogu pri-družil, mu je senat ugodil in obrav-navo preložil.

Darila.

Popravek. V št. 108 z dne 11. t. m. poročali smo pomotoma, da je bilo 55 K 47 vin. po gg. dr. A. Ko-kalju in M. G. iz Novega mesta daro-vanih Ciril - Metodovi družbi, kar naj se pravilno glasi:

Za »Narodni sklad« sta poslala gosp. dr. Alojzij Kokalj, odvetnik v Ljubljani, 52 K 47 vin., kot svoj od-pravek od biljardnega kluba »Ne-dolžni angelček« in gosp. M. G. iz Novega mesta 3 K. Skupaj 55 kron 47 vin.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 13. maja 1912.

T e r m i n .

Pšenica za maj 1912.	za 50 kg	11-79
Pšenica za oktober 1912.	za 50 kg	11-37
Rž za maj 1912.	za 50 kg	—
Rž za oktober 1912.	za 50 kg	9-61
Oves za maj 1912.	za 50 kg	—
Oves za oktober 1912.	za 50 kg	9-15
Koruza za maj 1912.	za 50 kg	9-27
Koruza za julij 1912.	za 50 kg	9-22

Meteorološko poročilo.

maja	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
11.	2. pop. 9. zv.	735-7 737-9	25-2 18-0	sr. jzah. sl. jzah.	del oblač. pol oblač.
12.	7. zj.	738-7	12-7	sl. svzh.	jasno
13.	2. pop. 9. zv.	737-5 737-9	25-6 18-7	p. m. jzah. sr. jzah.	—
13.	7. zj.	736-9	18-9	—	—

Srednja predvčerajsna temperatura 18-5°, norm. 13-5° in včerajsna 19-0°, norm. 13-7°. Padavina v 24 urah 0-0 mm in 0-0 mm

Društvo slovenskih profesor-jev v Ljubljani naznanja svojim članom in prijateljem, da je preminul v Celju 11. majnika t. l. njegov večletni član, gospod

IVAN FON

t. kr. gimnazijki profesor VII. činovnega razreda.

Odličnega šolnika in drugega nam tovariša priporočamo vsem v prija-zen spomin.

Odbor.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša iskreno ljubljena mati, sestra, tašča in teta, gospa

Karolina Werli

trgovka in posestnica

danes, v nedeljo dne 12. maja ob 6. uri zjutraj v 71. letu po dolgi mu-čni bolezni previdena s sv. zakra-menti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v torek, dne 14. maja ob 1/2 9. uri dopoldne iz hiše zalosti na po-kopališče v Cerknici.

Sv. maše zadušnice se bodo bra-le v farni cerkvi v Cerknici.

CERKNICA, dne 12. maja 1912

Marija Werli Anton Werli
hči sin
Matilda Koy roj Lunaček

sestra

Bernard in Aleksander Lunaček

brata.

Adela Werli,
sneha.

Meblovana soba

s posebnim vhomom, se ceno odđa na Emonski cesti šteč. 8, prtiličje, desna.

Bicikelj 1780

se radi odpotovanja po ceni proda v Kolodvorski ulici 33, gostilna Čeknovar.

Proda se v Trziču hiša

z lepim vrtom in zasajenim drevjem na lepem prostoru. — hiša ima 5 stanovanj. Kupec naj se zglati do 26. t. m., sicer bo prodana na dražbi. Več se izve pri g. Franc Bladniku, posestniku in gostilničarju v Pristavi pri Trziču. 1765

200 do 400 kub. metrov

okroglega lesa,

smreka, jelka in macesen v celih deblih franko vagon na kaki postaji južne ali državne železnice se išče.

Ponudbe z navedbo razsežnosti (dimenzij) pod „lesona stavba“ na upravništvo „Slov. Naroda“. 1768

Nadzornik za gradnjo cest.

Turška družba za gradnjo cest Dyckerhoff & Widmann d. d. išče za gradnjo cest v Skoplju (Üsküb) spretne stavbne nadzornike, zmožne srbohrvaškega jezika. Ponudbe upravništvo »Slov. Naroda«.

2 učenca za mehaniško obrt
in 1779
trgovski sluga

se sprejmejo takoj.

Karl Čamernik & Ko.

špecialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli. Meha-nična delavnica in garaža v Ljubljani.

Dr. E. Šlajmer 1778

ne ordinira do konca tega meseca.

Ze desetletja preizkušen zaupanja vreden izdelek

Juri Dralle Podmokli n. L.

Dr. Dralle's brezova voda

Cena K 2-50 in K 5-

rabite jo pri izpadanju las in prhljaju s presenetljivim uspehom.

Poskusite! Dobiva se v lekarnah, drogerijah, parfumerijah in boljših brivnicah.

Preselitev krojaštva!

Naznanjam svojim cenjenim gg. naročnikom in drugemu občinstvu, da sem se 10. maja t. l. preselil iz Gajove ulice na

Frančevo nabrežje 31

Urbančeva hiša poleg železnega mostu.

Prosim vse cenjene gg. naročnike in drugo občinstvo, da mi tudi zanaprej ohranijo zaupanje kakor dosedaj.

Potrudi se bom kakor doslej vsakomur postreči z najboljšim blagom, najokusnejšim delom in najnižjimi cenami.

Najelegantnejše izdelujem tudi ženske kostume; vedno najelegantnejša moda.

Sprejemam tudi v to stroko spadajoča dela, kakor popravila, čiščenje, likanje t. t. d.

Za obilen obisk se priporoča z odličnim spoštovanjem

Jos. Ahčln, krojaški mojster
Frančevo nabrežje 31, Urbančeva hiša.

izurjeno šiviljo

za živote v trajno delo. 1777 Michaliček-Rihar, Šelenburgova ulica št. 4.

Biblioteka

(nad 3000 knjig) se ceno proda. Slovenski časopisi od l. 1848 naprej kompletni. Vsa slov. belestika. Kartote. — Ogled knjižnice vsak ponedeljek, torek in soboto med 6. in 7. uro: Rožna ul. 25, I. nad.

Dobro idočo :gostilno:

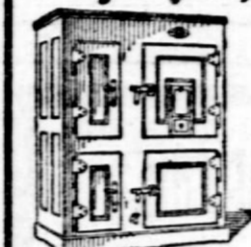
v mestu ali na deželi želi prevzeti mlad zakonski par, brez otrok. Žena izvrstna kuharica. — Pri gostilni je lahko tudi

trgovina

ker sta oba vajena tudi v trgovini. — Prijazne ponudbe pod »Mlad zakonski par« na uprav. »Slov. Naroda« 1740

Prva domača tovarna ::

omar za led
Simona Praprotnika
v Ljubljani, Jenkova ulica 7.

Prevzemajo se vsa v stavbno in pohištveno mizarstvo spadajoča dela, katera se točno in po najnižjih cenah :: izvršujejo. ::

Velika zaloga gostilniških okroglih miz. Ceni se pošiljajo na zahtevo brezplačno in poštino prosto.

Tople in lužne kopeli kopališče Stubica

na Hrvaškem. Postaja Zabok in postajališče :: Zagorjanske žel. kopališče Stubica Sezija od 1. maja do 30 okt.

Topli vreli 53° C toplote in lužne kopeli so pripravne posebno za zdravljenje protina, revmatizma, ischias, dalje ženskih bolezni, kroničnih katarjev, ekzudatov, živčnih bolezni, kožnih bolezni, prebolesti. Najboljša poraba vrelskega mahovja, enakega onemu v Francovih varih. Kopališki zdravnik. Zdraviliška godka. Prekrasen gozdni park, najlepša okolica. Najcenejša breskonku- :: retnica, prav dobra prehrana in stanovanje. ::
Radioaktiviteta.
Soba od K 1— naprej. — Pojasnila in prospekte daje uprava kopališča Stubica na Hrvaškem. Pošta Zabok. Brzjavna postaja Stubica. — Postaja za interurbani telefon. Avtomobilska zveza pri vlakih ob 3. uri 53 m. dopoldne na postaji Zabok; 12 uri 21 m. in 6. uri 5. minut popoldne na postaji Stubičke Toplice. 1778

Gospod Ubald pl. Trnkoczy, lekarnar v Ljubljani.

Na priporočilo g. Medica naročil sem bil za poskušno 1 zavoj Vašega „Sladin čaja“. Ker pa je isti zmešan z nekoliko kuhanim kravjim mlekom mojemu 4 mesece staremu otroku tako ugajal, začela ga je moja žena redno z Vašim »Sladnim čajem« (znamka »Sladin«) hraniti in otrok se ga je tako privadil, da bi sedaj brez njega skoro ne mogel biti. Zatorej Vas v ljubežno prosim, pošljite mi po četrti pošiljati takoj še 6 zavojev Vašega »Sladnega čaja«, katerega bodem vsakemu najtopleje priporočal.

Odličnim spoštovanjem udani

Skofljica, 10. II. 1912.

Varčne gospodinje!

Dočim daste za vsa druga redilna sredstva 1—3 K, velja „Sladin“ ali dr. pl. Trnkoczy-ja „Sladni čaj“ 1 zavojček z 1/2 kg samo 50 v tudi pri trgovcu. Na tisoče ljudi ga zavživa z najboljšim uspehom. Glavne zaloge v Ljubljani lekarna Trnkoczy, zraven rotovža; na Dunaju v lekarnah Trnkoczy: VIII, Josefstädterstrasse 25; III, Radetzkyplatz 4; V, Schönbrunnerstr. 109; v Gradcu: Sackstr. 3. Razpošiljanje po pošti. — Prva največja eksportna trdnika. — Preizkušeno lekarnarsko blago. — Drogijske cene. — Mastin za živinorejce. — Tel. 190.

Za birmance priporoča

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5

obleke, klobuke in slamnike za dečke in obleke za deklice. — Velika izbira izgotovljenih oblek za gospo- ter najnovejše konfekcije za dame.

Cudovito nizke cene.

Nizke cene!

Novosti sukna za moške in modnega blaga za damske obleke!

Zahtevajte vzorce!

LENASI & GERKMAN.

Ljubljana,
Stritarjeva ulica 4.

Vsotoc savarovan.

Radi rodbinskih razmer 1727
se poceni prodasta na Bledu
dve lepi enorodbinski
popolnoma premljeni
vili
Natančnejša pojasnila daje
P. Skale, Ljubljana, Mesarska c. 1.

Najfinejše rokavice
pravi francoski parfumi
in vsi v to stroko spadajoči
predmeti v najfinejši kakovosti.

667 Za obila naročila se priporoča
OTILJA BRAČKO
Ljubljana, Dunajska cesta 12, v Mathianovi hiši.

- Za birmanska darila -

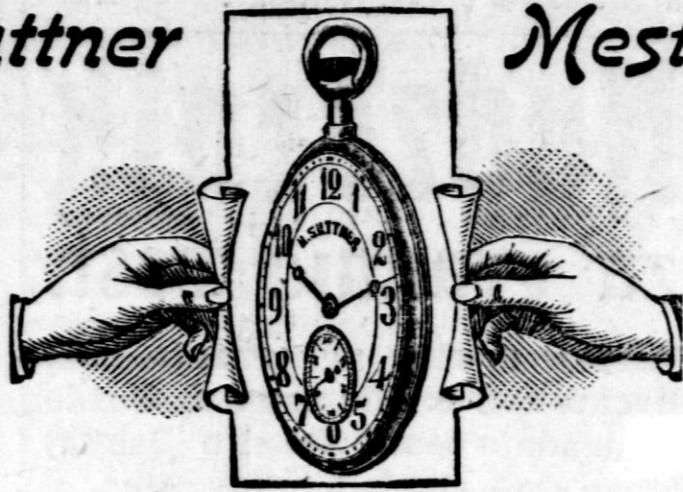
si dovoljuje

turdka H. Suttner

Mestni trg št. 25

svoje cenjene odjemalce
opozoriti

na svojo najbogatejšo za-
logo vseh vrst ur, kakor
tudi draguljev, zlatine,
srebrnine in sploh vseh v
to stroko spadajočih pred-
metov, katere je tako ur-

stila, da bode lahko vsak
cenj. odjemalec popolnoma
postrežen po svojem okusu
in se bo vsako naročilo
režilo v popolno zadovolj-
nost. Za solidno, realno in
točno postrežbo jamčim. ::
Za obilen obisk se pripo-
roča z veselo spoštovanjem

turdka H. Suttner :. Mestni trg šte. 25.

Kavarna
vso noč
odprta
LEON
Gostilna
Florijanska ulica št. 6.

POZOR! POZOR!

Naznanjam cenj. damam tu in na
deželi, da prodajam do 8. maja vse
blago, nahajajoče se v moji trgovini
in sicer

slamnike, otroške kapice, športne kape
kakor tudi vse potrebščine za modiste
zaradi preselitve po globoko znižani ceni.

Opozarjam obenem cenj. dame, da
bodem moj **salon** znatno povečala in
se bode nahajal od 8. maja nadalje na
Starem trgu šte. 21.

Minka Horvat, modistinja.

Prava in neprava ljubezen.

Povest. — Spisal Blaž Pohlin.
Cena broš. 1 K 60 vin., vez. 2 K
50 vin., s pošto 20 vinarjev več.

:: Opatov praporščak. ::

Zgodovinska povest. Spisal Iv. Remec.
Cena broš. 1 K 80 vin., vez. 2 K
70 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Ti najnovejši zabavni in veseli knjigi priporoča najtopleje
Narodna knjigarna v Ljubljani.

Št. 15230.

Razglas.

1743

Ker je cepljenje prašičev edino varstveno sredstvo proti rdečici,
pozivlja mestni magistrat vse živinorejce, da tudi letos
puste cepiti prašiče. V to svrhu naj vsak priglasijo število
prašičev, ki jih hoče imeti cepljene,

vsaj do 25. t. m.

:: v klavnici pri tamošnjem mestnem živinozdravniku. ::
Magistrat deželne stolnega mesta Ljubljane,
dne 8. maja 1912.

Zupan: dr. Ivan Tavčar l. r.

Vila

z lepim velikim vrtom,
2 minuti oddaljena od
železniške postaje na
Sp. Štajerskem
se ugodno proda.
Več se poizve v Spodnji Šiški
:: pri zalogi Reininghaus. ::

Zelezinato kina-vino

lekarinja
PICCOLIJA
v LJUBLJANI, Dunajska cesta,
obsega navedeno množino
železa v nasprotju z dru-
gimi železnatimi kina-vini,
ki obsegajo samo toliko
železa kakor navadna na-
mizna vina in nimajo torej
nobene zdravilne vrednosti.
To dokazuje več kemiških
analiz in tudi ona, ki se je
izvršila po odredbi c. kr.
ministra notranjih zadev.
Zelezinato vino lekarinja
Piccolija jači slabokrvne,
nervozne, vsled bolezni osla-
bele osebe, slabe in boleznio
izgledajoče otroke.
Steklenica s 1/2 l. 2 K, 3
steklenice K 6'60. Voznina
in zavojnina prosta.

Št. 1476/V. u.

1723

Razglas

o štetju konj, voz in motornih vozil.

Po razpisu c. kr. deželne vlade v Ljubljani z dne 19. februarja 1912,
št. 2953 se ima letos obenem s klasifikacijo konj, ki se vrši za mesto Ljubljano
dne 23., 24. in 25. maja, tudi vršiti:

- a) splošno štetje konj,
- b) štetje voz in
- c) štetje motornih vozil.

Vsak lastnik konj ima potemtakem naznaniti vse svoje konje, neglede
na njih starost ali druge okolnosti, po naznanilnicah, ki se obenem razdeljujejo
posestnikom konj,

do 17. maja 1912

mestnemu magistratu v mestnem vojaškem uradu v Mestnem domu.
Tiskovine se dobivajo v omenjenem uradu.
Vsak lastnik konj in voz dobi tudi po en naznanilni list o vozilih, ki
naj se vpošlje — natančno izpolnjen — tudi do **17. maja t. l.** omenjenemu
uradu. Naznanilnice o motornih vozilih se razdele pozneje.
Lastniki konj, voz in motorjev, ki opuste naznanitev, se kaznujejo po
ministrski naredbi z dne 30. septembra 1857, drž. zak. št. 198, z globo do 200
kron ali z zaporom do 20 dni.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 7. maja 1912.

Zupan:

Dr. Ivan Tavčar l. r.

Zahtevajte brezplačno!

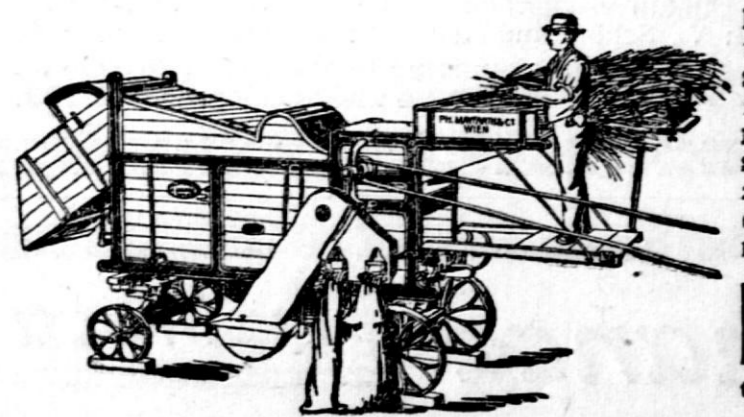
1596 ilustrovani katalog št. 284a o

mlatilnih strojih

z okroglimi ležišči za mazanje za ročni motorni ali gepljevi pogon.

gepljih

za vozno živino.

kosilnih strojih za travo, de-
teljo in žito, obračalnih za
seno, grabalnikih za seno in
žito, čistilnikih za žito, trje-
rijih, robkalnikih za koruzo,
strojih za rezanico, krhalnikih
za repo, drobilnikih in vseh
drugih poljedelskih strojih naj-
novejše odlikovane konstruk. od

Ph. Mayfarth & Ko.

tvornice poljedelskih strojev, teleme-
livnice in parne kušine

DUNAJ II./1, Taborstrasse šte. 71.
Ustan. 1872. 1500 delavcev.
Zelo povečano, najmoderneje urejeno tvorniško podjetje. Odlikovano z nad 700 darili. Žele se pripravljajo in zastopajo.

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče
potrebščine ima v zalogi

totomanufaktura in drogerija

„Adrija“

oblastveno koncesionirana prodaja strupov
2798 v Ljubljani,

Selenburgova ulica št. 5.

Temnica na razpolago.

Zunanja naročila z obratno pošto
Zahtevajte cenike!

MATEJ OBLAK

Ljubljana,
Kongresni trg št. 6.

Velika zaloga
domaćih in tvorniških
čevljev

Naročeni čevlji se izde-
lujejo v lastni delavnici.

Prvi slovenski pogrebni zavod v Ljubljani, Prešernova ulica 44.

Pravejše pogrebe v Ljubljani in na deželi od najpriprostejših do najelegančajših vrste v odprtih kakor
tudi s kristalnim zaprtih vozovih. Ima bogate zaloge vseh potrebščin za mrtlice, kakor: kovinaste in
lepe okrašene lesene krste, čevlje, vence, umetne cvetlice, kovine, porcelana in perle. Najnižje cene.
Posebno se tudi pripravljajo enim sorodnikom na deželi, ki imajo svoje v deželni bolnici. — Te pogrebe skrbuje po izredno nizkih cenah.

Za slučaj potrebe se vlijudno priporoča

1767

JOSIP TURK.

